N:o 70

Wiipurin Sanomat,

Supistus.

N:o 70

Tiistaina Kesäkuun 23 p:nä 1908

Tiistaina Kesäkuun 23 p:nä 1908

VIIPURIN SANOMAIN SUPISTUKSEN tilaushinnat ovat:

	Kaupungissa:	Muualla postimaksuineen:	Venäjällä:	Amerikassa
Koko vuodelta	5: —	4: 99	2: 40 kop.	2 1/2 doll.
Puolelta „	2 75	2: 66	1: 25 „	1 1/4 „
Kuukaudelta	—: 50	—: 49	—: 25 „	

Pietarissa: Pääasiamies hra Rob. Edgren, kirjakauppa, Больш. Конюшенная ул. д. 8.

Asiamiehiä: Kirjakauppias J. Halonen Симбирская ул. № 33. Kauppias A. Kulvonen Казанская ул. № 23. Kirjakauppias A. Ivanoff Suomen rautatieasemalla.

TOIMITUS

Aleksanterinkatu N:o 19; tavataan klo 11—12 a. p. ja 7—8 i. p., telefooni 870.

Konttoori Aleksanterinkatu N:o 19 avoinna arkipäivinä klo 9 a. p. klo 7 i. p.

Ilmoituksia:

vastaanotetaan lehden konttorissa ja on niiden hinta 9 penniä millimetriltä tekstin edellä ja 7 penniä millimetriltä tekstin jälkeen. Kuolema-ilmoitukset maksavat 4 mk, jokaisesta värssystä erikseen lisää 1 mk. 50 p., surusaaton ilmoittamisesta lisää 2 mk., kiitoksesta 2 mk. Syntymä-, kihlaus- ja vihkimäilmoitukset 2 mk. Vähin ilmoitusmaksu on I:llä sivulla 80 p. ja IV:llä sivulla 60 p.

Määrätyille paikoille vaadittavista ilmoituksista lasketaan 15 % korotus sisäsivulla ja 10 % korotus ulkosivulla.

Ruotsinkieliset ilmoitukset suomennetaan maksutta ja vaihtoilmoituksia välitetään maamme kaikkien sanomalehtien kanssa. Yksityisnumerot maksavat 10 penniä.

Karjalan Vaatetavarainkauppa

Omistaja A. Westerholm.

Torkkelinkatu n:o 20. Punasenlähteentorin kulma.

ja

Haarakauppa Torkkelinkatu N:o 4.

Suosittelee:

Leninki-, Pusero- ja Puku- } **kankaita**

Koti- ja ulkomaalaisia

Paitoja
Kauluksia
Rinnaneduksia
Hihostimia
Rusetteja, ja
Kravatteja
y. m. y. m. y. m.

Kauluksen- ja
Hihostimen-nappeja
Nenäliinoja
Sukkia
Sateenvarjoja
Kävelykeppejä
y. m. y. m. y. m.

5761

Ilmotuksia.

Seivästön Avustusseura Kalastajille

toimii

Hauskat

Arpajaiset

sunnuntaina 28 p. kesäkuuta

Seivästöllä, Spännärin rannassa olevalla omalla huoneustolla klo 4 i. p.
Ohjelma arvokas ja vaihteleva.
Sisäänpääsy 50 p. lapset puolella.
Arpojen hinta 25 p.
Voitot arvokkaita.

80 **Toimikunta.**

Turun hevosvakuutusyhtiön

asioita toimitetaan Torkkelink. 11. Tavataan varmimmin klo 11—1 päivällä.

553 **Eläinlääkäri N. Bruun.**

Muistojen päivä.

Oli tosiaankin onnellinen sattuma, wai lieneekö ollut historiallisen wälttämättömyyden johdatus, että wietettäwän juhlamme puitteisiin tuli myöskin päiwä sellainen kuin tämä päiwä, jota syystä kyllä woi sanoa juhlamme muistojen päiwäksi.

Onnellista kohtaloa meidän on tosin kiittäminen siitä, että woimme näitten muistojen joukossa omistaa etusijan suomalaisen kirjallisuuden luojalle

Mikael Agricolalle

sillä siinä tosiaan saimme juhlan yhteyteen arwokkaimman ja pysywimmän muiston. Wiiwähtäkäämme siis hetkinen tässä muistossa!

Katoolinen usko oli maassamme elänyt aikansa — tai tuskinpa se lienee kansan tietoisuuteen juurtunut muuna kuin uudempana taika- ja uhritemppujen muotona, sillä eihän wieraalla kielellä julistettu, pakolla lewitetty uskonto woinut kansan sydämiä omaksensa saada. Kun siis Lutheruksen herättämä wapaustusliike lewisi laajemmalle waltasi se monen tiedonjanoisen suomalaisenkin, joka oli mennyt sywempiä syntyjä ulkoa etsimään. Pietari Särkilahti alkoi tätä uutta oppia kansalaistensa keskuudessa lewittää, mutta tuskinpa hänenkään saarnoillansa olisi pysywämpää waikutusta ollut, kun ne wälineenä käyttiwät ainoastaan helposti muistosta katoawaa suullista sanaa. Sywemmin käsitti tehtäwänsä Särkilahden seuraaja Mikael Agricola.

Hän tahtoi kansalle antaa wälineen, jonka awulla se woisi pysywästi omistaa puhdistetun opin, hän epäilemättä ainakin waistomaisesti käsitti tämän opin kansallisenkin tehtäwän, sillä olihan hänellä siinä esikuwanaan Martti Luther, joka saksalaisella raamatunkäännöksellään oli uskonpuhdistusliikkeen tehnyt kansalliseksi antaen warman pohjan saksalaiselle kirjallisuudelle.

Samallaisen pohjan loi Martti Luther meidän maassamme Suomen wastaiselle kansalliselle kehitykselle. Olemattomasta loi hän suomalaisen kirjallisuuden kääntämällä suomeksi uskonpuhdistuksen peruskirjat ja niin laskien perustuksen suomalaiselle kirjallisuudelle ja samalla myöskin wastaiselle kansalliselle kehitykselle wankan perustuksen.

Niin suuri ja ratkaisewa kuin Mikael Agricolan merkitys epäilemättä onkin uskonpuhdistajana, niin on hän kuitenkin jälkimaailman silmissä suomalaisen kirjallisuuden synnyttäjänä pysywäisen maineensa saawuttanut, maineen, joka on täysin ansaittu. Me nykyajan ihmiset emme woi käsittääkään, minkä jättiläistyön Mikael Agricola teki siirtäessään suomenkielen rahwaan puhekielestä kirjakieleksi, ja wieläpä tawalla sellaisella, jolle myöhemmän, tarkemman kieliaistin ja tutkimuksen täytyy antaa täysi tunnustuksensa. Ja sitä enemmän ponnistusta waati häneltä tämä työ, kun hän kaiken todennäköisyyden mukaan oli syntyjään ruotsinkielinen. Jo tämän herättämät waikeudet oliwat arwaamattomat ja näihin lisäksi tulewat ne nykyajan tuskin aawistamat waikeudet, jotka kohtasiwat kielen siirtämistä kirjakieleksi. Jättiläistyön suoritti siis hän, työn sellaisen, jota paitsi henkinen ja kansallinen elämä olisi mahdoton. Siksipä onkin hän ansainnut Suomen kansan ikuisen kiitoksen ja kunnioituksen.

Näitten muistosanojen puitteisiin ei tietysti kuulu lähempi selostus hänen toiminnastaan tällä alalla, enempää kuin hänen teostensa luetteleminenkaan. Seikkaperäisen tiedon tästä kaikesta saa lukija täksi päiwäksi ilmestyneestä, häntä ja hänen suurtyötänsä koskewasta teoksesta. Olemme wain tahtoneet puolestamme omistaa koruttomat muistosanat tälle kirjallisuutemme luojalle.

Pysywän muistomerkin on hänelle nyt pystyttänyt Suomen kansan rakkaus. Se on pystytetty tänne Wiipuriin kielemme ja kansallisuutemme itäiseen etuwartiaan, jonka powessa hänen maalliset jäännöksensä owat tomuksi muuttuneet. Olkoon tämä muistomerkki kansallemme, mutta ennen kaikkia sen itäpuoliselle osalle woimakkaana kehoituksena hywin hoitamaan ja waalimaan sitä omaa kansallista siwistystä, jolle Agricola laski niin wakawan, järkähtämättömän perustuksen. Muistuttakoon se alituisesti jokaista suomalaista uutterasti ja tarmokkaasti työskentelemään suomalaisen siwistyksemme, kansallisen kehityksemme hywäksi. Ja waikkapa ilmenisikin tuhoa uhkaawia waaroja, niin palauttakoon tämä muistomerkki jokaisen suomalaisen mieleen, että tarmokas henkinen toiminta ahtaimmissakin, jopa mahdottomissa oloissa on mahdollinen ja hedelmiä kantawa, ettei tuhota woida sellaista kansallista siwistysmuotoa, jonka perustus on niin ahtaissa oloissa laskettu ja joka kunnialla on kestänyt koettelemukset ja kilwoitukset.

Paljon, sangen paljon kaunopuheliasta kieltä puhuwat meille ne waskeen waletut piirteet, jotka tänään paljastetaan henkisestä kehityksestään juhliwan kansan läsnäollessa. Painakoon wain jokainen mieleensä tämän kielen lausumat sanat, kätkeköön ne sydämeensä, ei suinkaan suljettuun kammioon, waan innostawaksi, kehottawaksi elämän kaluksi, joka pakoittaa aina työskentelemään kansallisuutemme, itsenäisyytemme enemmäksi kehitykseksi, jalostawaksi wipusimeksi. Tämä on Agricolan patsaan aatteellinen merkitys, se jonka ennen kaikkea tulee ratkaisewa merkitys antaa.

Kansan, etupäässä Itä-Suomen kansan, Karjalan rakkaus ja kunnioitus on tämän patsaan pystyttänyt. Se on ulkonaisena tunnusmerkkinä siitä, että osaamme antaa täyden arwon henkiselle suurtyölle, että säilytämme kiitollisessa muistossa tällaisen työn tekijät. Pysyköön se aina sellaisena, kehoittakoon se meitä jokaista omalla alallamme työskentelemään sen kansallisen siwistyksen hywäksi, jolle Mikael Agricola niin wankan perustuksen laski!

Adolf Iwar Arwidsson.

Waatimatonta, hiljaista elämäänsä jalojensa siimeksessä oli elänyt Suomen kansa. Henkinen kehitys ja henkinen wiljelys rajottui uskonnollista elämää tarkoittawaan harwalukuiseen kirjallisuuteen. Oli kyllä tuon tuostakin kajahtanut joku huutawan ääni, joka laajemmaltakin kosketteli henkisiä kysymyksiä. Mutta nämä oliwat häipyneet kuulumattomiin, mitään seurauksia tuottamatta. Wasta Henrik Gabriel Porthanin jättiläisnero ajetti arwoonsa Suomen kansan. Eikä siinä kyllä. Hän kaswatti oman koulunsa, jolle suomalainen kansallisuus ilmeni sellaisena, jonka hywäksi kyllä kannattaa työskennellä, jolla myöskin on kehitysmahdollisuuksia. Wilkkaampi kansallinen pyrkimys sai sijan oppineitten piirissä, Porthanin oppilaitten keskuudessa.

Mutta tätä kaikkea kahlehti kielen wierahan raskas walta, kansa ei mitään käsittänyt näistä pyrkimyksistä ja kehittyneimmillekin oli niiden perusehto, kansan kohotus tajuamaton. Turhaan weisasi Jaakko Juteini walituswirsiänsä muukalaisuudesta, turhaan soi hänen suomalainen kanteloisa. Oikeita syntysanoja ei osattu lausua.

Turun yliopistossa opiskeli nuorukainen, joka sai paljon waikutusta Porthanin oppilailta. Hänen pyrkimyksensä suuntautuiwat kirjallisuuteen, helisewä runous oli hänen ensi lempensä. Mutta se ei kauwan tyydyttänyt rikaslahjaista nuorukaista, joka Porhanin aatteiden innostamana tunsi itsensä suomalaiseksi. Hän ryhtyi Muemosyne-lehdessä käsittelemään suomenkieltä ja sen kansanrunoutta, waikka tämä ei ole mitään pysywämpää tuottanut. Wasta kun hänelle selwisi, että olot täällä Suomessa oliwat puutuneet ahtaaseen kaawamaisuuteen, mitä suppeimman henkisen elämän tympäisewiin puitteisiin, wasta silloin hänelle selwisi tehtäwänsä. Hän alkoi ajaa suomalaisen kansallisuuden, wapaamman waltiollisen elämän asiaa, käsittäen sen olewan kansallisen kehityksen elinehto. Hän käsitti, että „ruotsalaisia emme ole, wenäläisiksi emme woi muuttua, meidän täytyy siis olla suomalaisia". Tämän julisti hän koko maailmalle ja samalla hän myöskin ankarasti ruoski kaikkia niitä epäkohtia, jotka julkisessa elämässä ja wiranpitäjissä nim. räikeällä tawalla ilmeniwät. Hän oli huutawan ääni joka paljasti kaiken sen kehnouden ja kykyttömyyden, mikä pinnalla uiskenteli, hän osoitti, että 1808 oli muuttanut olomme ja asemamme, että kansallisuus ja kansallinen henki oli se perustus, jolle oli rakennettawa. Suomen kieli, kansan kieli, ollen entisyyden eläwä kuwa ja samalla tulewaisuuden elinehto, oli suojeltawa ja waalittawa, sen kautta wain kansallemme wapaus ja menestys koituisi.

Tähän suuntaan puhui hän lehdessään Morgonblad, mutta tuo puhe oli wallanpitäjistä kapinallista kumouksellista. Hänen lehtensä lakkautettiin, hän erotettiin yliopistosta, häneltä katkaistiin kaikki elämisen mahdollisuudet kotimaassa. Hänen täytyi siis lähteä maanpakoon ja niin siirtyi hän 1823 Ruotsiin. Täällä pääsi hän pian huomattuun asemaan, mutta ei unhoittanut isänmaataan. Hän koetti herättää ja innostaa nukkuwia, hän osoitti, millainen asemamme todella oli ja millaisen tulisi olla. Suomen historiaa hän tutki, siten entisyydestä ammentaen tulewaisuuden luottamusta. Wasta 35 wuoden maanpakolaisuuden jälkeen sai hän tilaisuuden tulla katsomaan rakasta synnyinmaataan, jossa Snellmanin herätystyö oli toteuttamassa niitä ihanteita, joitten puolesta hän oli taistellut. W. 1858 tuli hän Suomeen, joka tiesi antaa täyden arwon hänen nuoruuden unelmilleen ja kaikkialla joutui hän kansalaistensa kunnioituksen esineeksi. Tällä matkallaan sairastui hän Wiipurissa ja nukkui ikuiseen uneen täällä ummelleen 50 wuotta sitten kesäk. 21 p. 1858. Hänen maalliset jäännöksensä lepääwät Sorwalin kalmistossa, hänen henkiset ihanteensa innostawat nyt kansaa, joka hänen haudalleen on muistokirjoitukseksi piirtänyt: „Maan oman rakkaus wei hänen maasta ja toi hänen jälleen." Nyt hänen omanaan kätkewä on oma maa".

Kansallista juhlaa wiettäessämme on meillä täysi syy muistaa tätä kansallisuutemme esitaistelijaa ja kunnioitustaan osoittamassa käykin juhlayleisö tänään, hänen kuolinpäiwänään, hänen haudallaan.

Otto von Fieandt.

Suomen sodan satawuotista muistoa wietämme tänä wuonna, tuon sodan, joka suuntasi kansamme kohtalot uusille urille. Tämän sodan tapahtumat muistuttawat siis tänä wuonna erittäin mieleen ja ennen kaikkia tämän sodan sankarit, etupäässä ne, jotka Runeberg runoissaan on kuolemattomiksi tehnyt.

Täällä Itä-Suomessa ei meillä ole juuri mitään tämän sodan muistoja, sillä olihan tämä maamme osa jo sata wuotta aikaisemmin rewäisty muun Suomen yhteydestä. Yksi muisto meillä toki on. Yhden Wänrikki Stoolin sankarin Otto von Fieandtin luut lepääwät Sorwalin kalmistossa. Sodan jälkeen oli hän tilanomistajana Wiipurin pitäjässä, jossa kuoli 1823 ja haudattiin Sorwaliin.

Kun täällä wietettäwä kansallinen juhla kaikin omistaa hetkisen Suomen wiime sodan satawuotiselle muistolle, ei se woi sitä sopiwammin tehdä, kuin käymällä kunnioitustaan osottamassa yhden sen sankarin Otto von Fieandtin miltei unohduksiin jäänellä haudalla. Tämä kunnian osotus tapahtuu yhdessä edellisen kanssa tänään ja on tämä muistojen päiwä siten osaksi omistettu Suomen sodankin muistolle yhden sen sankarin edustamana.

— **Wiipurin piirin nuorsuomalaisten kanslia** on Aleksanterinkadun 19:ssa (Kiwirakennuksen toisessa kerroksessa). Telefoni 13 12.

Juhlapuhe,

jonka professori Arwi Grotenfelt piti kesäk. 20. laulu-, soitto- ja urheilujuhlassa Wiipurissa.

Kansalaiset!

Suomen kansa on wiime wuosina elänyt surun aikoja ja riemastuksen aikoja kiihkeässä waihtelussa. Mutta ihminen on taipuwainen ensi sijassa muistamaan ja walittelemaan niitä suruja ja waikeuksia, jotka owat häntä kohdanneet, ja usein hän tuskin näyttää huomaawankaan niitä onnen ja ilon hetkiä, joita on hänelle suotu. Niinpä monet kansalaiset, kun puhutaan maamme julkisista oloista wiime wuosina, melkein yksistään walittawat kuinka on ollut synkkää ja surullista, wieläpä muutamat owat yhä sanoneet ja sanowat nyt taas, että kaikki näyttää aiwan toiwottomalta; he eiwät näy muistawankaan, että myskin kansallamme on ollut harwinaisia riemun hetkiä. Minusta on hywää johdattaa mieleemme noita iloisiakin kokemuksia, jotka owat kansaamme kohdanneet. Se wahwistaa meitä kulkemaan luottamuksella tulewaisuutta kohti.

Kun maamme wiimeinen suuri ja katkera surun aika loppui, sortowuodet loppuiwat, tuli suurlakko ja se onnistui niin loistawasti, että sortowuosien hallitusjärjestelmä kukistettiin ja peruutettiin ja maamme olot palautettiin laillisuuden kannalle, pääkohdissaan sille kannalle, millä ne oliwat ennen wuotta 1899, niin oltihan tuo sellainen waltaawa riemun hetki, että se korwasi suuria ja waikeita koettelemuksia, joita oli ollut sitä ennen. Minä puolestani kuuluin niihin, jotka silloin ensi hetken iloisessa huumauksessa luuliwat, kenties lapsellisesti kyllä, että nyt kansallemme koittaisi oikea menestyksen ja kukoistuksen aika, melkeinpä yleisen tyytywäisyyden ja ilon aika. Olihan niin paljon saawutettu, jota tuskin olimme uskaltaneet enää toiwoakaan. Sortowuosina emme tosiaankaan woineet odottaa, lopulta tuskin uskalsimme enää toiwoakaan, että kansamme luonnolliset ja perustuslailliset oikeudet woitettaisiin takaisin niin nopeasti ja yht'äkkiä. Olihan sentähden luonnollista, että sinä hetkenä riemuitsimme ja näimme tulewaisuuden waloisassa, ikäänkuin ruusunwärisessä hohteessa.

Nuo toiweet täydellisestä tyytywäisyydestä ja sopusointuisesta onnesta kansallemme eiwät ole toteutuneet, sen jokainen tietää. Onhan päinwastoin kaikkein silmiinpistäwin piirre nykypäiwän oloissa maassamme tuo hajaannus ja rikkinäisyys, jota kaikilta tahoilta walitetaan, tuo katkera tyytymättömyys ja wiha, joka wallitsee laajoissa kansamme kerroksissa. Siinä on kyllä paljon surun aihetta ja se on tietysti äärettömän suuri waara kansallemme.

Mutta älkäämme antako kenenkään uskotella itsellemme, että se woitto, minkä kansamme marraskuun päiwinä puoli kolmatta wuotta sitten saawutti omalla päättäwäisellä ja tarmokkaalla toiminnallaan, muka ei ole minkään arwoinen! Pitäkäämme päinwastoin lujasti kiinni sen tuloksesta, marraskuun julistuskirjasta, yhtenä suurena ja tärkeänä lisäyksenä kansamme historiallisten ja waltiollisten aarteiden joukkoon ja muistakaamme iloisella mielellä, miten se on laskenut uuden perustuksen kansamme kehitykselle.

Meidän tarwitsee ainoastaan muistuttaa mieleemme, kuinka torwottomilta olot tosiaankin näyttiwät koettelemuksen wuosina. Kun silloin runoilijat tahi muut toiwehikkaat haaweilijat lausuiwat uskonsa uuden kewään tuloon, niin se tuntui tosiaankin olewan wain runoilijain tai yltiöpäitten unelma; tuskinpa todellisuuden maailmassa rohkeni silloin uskoa niiden toiweiden toteutuwan.

Niinpä yksi runoilijoistamme siihen aikaan kirjotetussa „Jätuulessa" nimisessä runoelmassaan tuo ilmi silloista mielialaa. Hän alkaa:

Täm' on isojen wihojen waikea maa,
Tämä Suomen ranta rukka,
Täm' on tuhanien surujen tuttu maa,
Täm' on syksyn surkea kukka.
Miks' waalisin kukkaani wärjywää,
Kait kohta sen hyytäwi halla?
Kait pian se jo kylmänä kimmeltää
Sen tulewan talwen alla.

Hän lausuu sitten kyllä innokkasti uskonsa kewään tuloon:

Mun kansani kewät se kajastaa,
Se on uskoni warma ja wakaa,
Ja jos talwi nyt tuimana tuiwertaa,
Se on tulewa talwen takaa.

Ma jo aukeet armaat siinnossa nään,
Ja wirtojen wuolahat wälkyt,
Kotirantojen koiwut on wihreissään,
Ja mä kuulen jo lintujen helkyt!
Ja se kansani kewät se kaunis on,
Sen on siiwillä siunaus Herran,
Ja se kewät on lämmin ja loppumaton, —
Ja se kewät on koittawa kerran.

Mutta joka säkeessä kuultaa läpi, joka lauseessa soi selwästi kuultawana se pohjasäwel, että tuo oli kaukainen kangastus, ihannekuwa innostuneessa mielessä; silloisessa todellisuudessa ei ollut mitään näkywiä, ulkonaisia tosiseikkoja, jotka olisiwat antaneet tukea niille toiweille.

Aiwan samalla tawalla toinen runoilijamme, tunnetussa runossaan „Ne tahtowat", huudahtaa:

„Mut Herra on suuri ja wäkewä,
Ja kerran on päiwä se saawa
— — — — — — — — — — — —
Ja silloin on Suomessa sunnuntai
Ja sen pirteissä pyhäinen rauha,
Ja käki taas helkkywi koiwussai
Ja tuulonen lietsowi lauha,
Ja laajoina laihot ne aaltoaa,
Ja saunat notkoissa sawuaa.

Ja silloin itkee mun muistoni waan
Sitä mennyttä murhettansa:
Kun turhaan asteli aurallaan
Tämä korwenkyntäjä-kansa".
— — — — — — — — — — — —

Ne oliwat silloin haaweilijain kaukaisia toiweita.

Muistan myöskin, — mielestäni sekin on kuwaawa piirre, — mitenkä eräs warowaiseen ajatustapaan taipuwainen kunnioitettu kansalainen silloin arweli, kun kansalaisia maanpakoon karkotettiin ja wietiin wankeuteen Wenäjälle: „Niiden kohtalo, jotka Wenäjälle wiedään, on kuitenkin parempi, sillä he saawat luultawasti palata, mutta ne, jotka lähtewät ulkomaille, eiwät koskaan sitä saa, warsinkaan jos he ottawat osaa aatteelliseen taisteluun Suomen oikeuksien puolesta".

Kewät tuli kumminkin äkkiä ja pikemmin kun saattoi luullakaan, — lämmin ja woimia uhkuwa kansan kewätpäiwä, kun sortowuodet loppuiwat. Ja silloiset tapahtumat muuttiwat ja mullistiwat maamme olot niin täydellisesti, että me nyt elämme ikäänkuin uudessa maailmassa, joka on täynnänsä uusia, kauas kantawia rientoja. Jos tosin nykyhetkelläkin on pelottawia huolia ja waaroja uhkaamassa, niin ei toki kukaan kieltäne, että asemamme on onnellinen ja melkeinpä turwallinenkin werraten siihen, missä olimme routawuosina. Onhan mahdollista, että hywinkin ankaria koettelemuksia taas on tulossa, mutta minä en saata ajatella, että ne tulisiwat läheskään yhtä häikäilemättömässä muodossa kuin silloin; ja onhan meillä marraskuun julistuksessa wahwa tuki ja ase niitä wastustaaksemme, jos wain kansamme itse pysyy lujana ja uskollisena itselleen.

Kansamme on siten taas meidän päiwinämme saanut kokea, että rohkeat toiweet toisinaan toteutuwat wähäwäkisenkin kansan waltiollisessa elämässä. Saman se on kokenut ennenkin, 100 wuotta sitten ja 45 wuotta sitten. Rohkaiskoon se meitä! Olkoon sentähden meillä se wahwa ja waloisa toiwo, että kansamme kewät on tulewa yhä täydellisemmin, ja että ne pilwet ja waarat, jotka nykyänsä taas uhkaawat, eiwät tule sitä tuhoamaan.

Mitä tärkein edellytys, jotta tuo rikas ja riemuisa kewät woisi tulla, on tietysti se, että saataisiin parempi yhteistunto ja sopusointu syntymään kansamme eri ryhmien ja puolueiden wälillä. Kaikilta tahoilta walitetaan, että kansamme on niin rikki rewitty. Ja kuinka waikeata on parantaa tuota rikkinäisyyttä, sen huomaan mielestäni kaikkein selwimmin, kun kuulen tahi luen miten muiden puolueiden, wastapuolueiden edustajat ja lehdet puhuwat siitä asiasta. He kaikki ikäänkuin yhdestä suusta walittawat tuota rikkinäisyyttä, — siinä kohdin woin täydellisesti yhtyä heihin. Mutta melkein aina he kohta sen jälkeen rupeawat, minun mielestäni repimään rikki yhä pahemmin. He jatkawat esim. seuraawaan tapaan: „yhteyttä ei woida saawuttaa muulla tawoin kuin siten, että meidän ohjelmamme ajetaan mitä ankarimmin, kunnes se pääsee woitolle; silloin wasta tuo parempi sopusointu on saawutettu" Kun lukee sitä, niin tahtoisi huutaa kirjottajalle: etkö näe, että itse juuri tässä silmänräpäyksessä kiihotat, lietsot, rewit rikki? — Niin minusta hywin usein tuntuu. Kenties muihin puolueisiin kuuluwien kansalaisten käy suunnilleen samoin.

Ylen waikea siis tuo sowitustyö on. Kuitenkin meidän pitää koettaa kaikin woimin ja kilwan tehdä työtä sitä warten, että parempi yhteistunto syntyisi.

Kun tehtiin ensimäinen ja ratkaisewa askel uudistusten uralla, se askel, joka on olewa kansamme wastaisen kehityksen pohjana, kun pantiin toimeen uusi, kansanwaltainen eduskuntalaitoksemme, niin silloin yleisesti katseltiin iloisella toiwolla ja luottamuksella siihen uuteen eduskuntaan: „se on sen tekewä!" Niin silloin julkisestikin lausuttiin. Tuo uusi eduskunta on saawa aikaan sen, jota wanha eduskuntamme ja wanhat yhteiskuntalaitoksemme eiwät enää osanneet saada toimeen suurlakon jälkeisinä aikoina; se on luowa yhteistuntoa ja yhteishenkeä Suomen kansaan.

Kokemus on osottanut, että nekin toiweet oliwat liian rohkeat. Ei uuden, kansanwaltaisen eduskunnan säätäminen eikä sen kokoontuminen ole riittänyt aikaansaamaan yhteistunnetta. Ja me näemme nyt paljoa selwemmin kuin silloin, kuinka äärettömän waikeata on toteuttaa sitä toiwomusta.

Sittenkin minä puolestani uskallan, kaikesta huolimatta, luulla, että ollaan sinnepäin menossa, että wähitellen syntyy tuollainen parempi sopusointu kansamme keskuuteen. On mielestäni kaksi seikkaa, jotka antawat sille toiwolle tukea, eli kaksi wälikappaletta, joita etupäässä tulee käyttää sen loppumäärän saawuttamiseksi. Ensimäinen keino on siinä, että yhteiskunnallinen, kansanwaltainen edistystyö pontewasti jatkuu. Toinen yhteyttä rakentawa keino on puolueeton, kansallinen siwistystyö, — sellainen siwistystyö, jonka juhlaa nytkin olemme kokoontuneet wiettämään.

Kansanwaltaisen uudistustyön tulee armokkaasti jatkua, työn wähäwäkisten tukemiseksi ja auttamiseksi. Tämä työ, joka itsessään on niin perin oikeutettu ja korkea-arwoinen, oikeuden ja ihmisrakkauden pyhä waatimus, on nyt saanut woimakkaan ulkonaisenkin kannustimen, joka epäilemättä tulee sitä jouduttamaan. Niissä uusissa oloissa, joihin Suomen kansa on siirtynyt marraskuun tapahtumien kautta, tämä kansanwaltainen yhteiskunnallinen uudistusliike on niin luonnollinen asia ja niin wälttämätön pakko, että periaatteellisesti tuskin tarwitsee enää sen puolesta puhua. Koettelemuksen aika on opettanut sen tarpeellisuuden hywin monille, jotka eiwät ennen oikein sitä tajunneet. Sywälle menewät sellaiset uudistukset owatkin sentähden saaneet sijan melkein kaikkien maamme puolueiden ohjelmissa; kiistaa on oikeastaan wain siitä, millä keinoin tuota loppumäärää paraiten on edistettäwä. Selwää on, että ainoastaan pontewa sensuuntainen työ woi liewentää ja kenties poistaa pahimman ja waarallisimman rikkinäisyyden, joka hajottaa kansaamme, sen kuilun, joka erottaa toisistaan niin sanotun „köyhälistön" ja „yläluokan".

Kaikessa sellaisessa työssä on kulmakiwenä ja perustuksena uusi kansanwaltainen eduskuntalaitoksemme. Sen pitää panna toimeen yhteiskunnalliset uudistukset.

On tietysti eri mieliä siitä, onko eduskuntamme kokoonpano onnistunut. Kun eduskuntalaitoksemme oli uudistettawa, niin saattoi luonnollisesti kiistellä siitä, millaiseksi se oli tehtäwä. Monet syyt olisiwat tietysti puhuneet sen puolesta, että waltiollisten uudistusten olisi pitänyt tapahtua enemmän asteettain. Mutta maamme olot saiwat sellaisen käänteen, että se ei ollut mahdollista. Ja joka tapauksessa siinä, että uusi eduskuntamme koko kokoonpanoltaan on muodostunut näin „radikaliseksi", on ainakin yksi hywin hywä puoli. On äärettömän tärkeätä että ne, jotka katsowat olewansa lapsipuolen asemassa ja syyttäwät yhteiskuntaa siitä, että heidän olonsa owat huonommat kuin muiden, tietäwät itsellään olewan eduskunnassa lukuisia edustajia, jotka niin jyrkästi kuin suinkin mahdollista on ajawa heidän asiaansa ja koettawat tasottaa eri luokkien etuja, koettawat auttaa köyhälistöä ja wähäwäkisiä. Toiwottawasti se wähitellen liewentää sitä epäluuloa ja wihamielisyyttä, joka sillä taholla nykyänsä wallitsee. Toiwottawasti se saa maamme sosialidemokratitkin wakuutetuiksi siitä, että he laillisella tiellä, edustajiensa kautta, paraiten ajawat asiaansa, ja juurruttaa siten heihin sen tietoisuuden, että säännöllisen, lewollisen lainsäädäntötyön jatkuminen, oman eduskuntamme kautta, on meidän kaikkien yhteinen asia, wieläpä ennen kaikkea juuri Suomen työwäestön asia ja etu. Juuri köyhälistön etu kaikkein woimakkaimmin waatii, että oma eduskuntamme saa häiritsemättä ja esteittä ajaa loppuun asti ja todellisuudessa panna toimeen uudistusohjelmansa. Siten eduskuntamme toiminta on walmistawa tietä paremmalle keskinäiselle ymmärtämykselle eri luokkien ja ryhmäin wälillä. Ja silloin woimme iloisella mielellä kärsiä joukon epäkohtiakin, jotka saattawat johtua eduskuntamme nykyisestä kokoonpanosta.

Toinen keino, jonka awulla tahdomme rakentaa yhteishenkeä rikkinäiseen kansaamme, on puolueeton kansallinen siwistystyö. Suomalaisuuden ja suomalaisen siwistyksen kohottaminen, se on toinen johtotähti, jota ajamme takaa, ilman wähintäkään erimielisyyttä.

Olemme kokoontuneet tänne nähdäksemme ja kuullaksemme taas uusia todisteita siitä, mitenkä laulun ja soiton ja urheilun harrastus wiime wuosikymmenien kuluessa on woimakkaasti lewinnyt kansassamme, mitenkä ne owat tulleet kansanomaisiksi ja rakkaiksi ympäri Suomen niemen. Laulu- ja soittokunnat Suomen maakylistä ja Suomen kaupungeista owat taas kokoontuneet tähän laulujuhlaan werrattomasti lukuisammin kuin mihinkään entiseen laulujuhlaan. Sen ohessa olemme saaneet täällä ihailla laulua ja soittoa myöskin niiden korkeimmissa taiteellisissa kehitysmuodoissa, olemme saaneet iloita suomalaisen soittotaiteen uusimmista edistysaskeleista korkeimpia taiteellisia päämääriä kohti. Kansanomaisen lauluharrastuksen ja korkean taiteen yhtyminen tällaisissa tilaisuuksissa on onnekas ja ilahuttawa merkki. Se kannustaa maaseudunkin waatimattomia laulu- ja soittokuntia pyrkimään yhä korkeammalle, sytyttää heihin taiteellista intoa, ja toiselta puolen se toiwottawasti wahwistaa taiteilijoissamme kansallista henkeä ja innostusta. Siten saamme yhä enemmän arwokasta henkistä sisällystä kansan laajojen kerroksien elämään ja harrastuksiin. Opastamme kansaa, erittäinkin kansan nuorisoa, etsimään wirkistystään siwistyttäwissä ja jalostuttawissa ajanwietoissa, jotka kohottawat mieltä ja kehittäwät hengen woimia. Siten luodaan laaja ja luja pohja koko suomalaiselle siwistyksellemme.

Suomalainen kansallinen siwistys, se ihanne on niinkuin sanottu puoluejaon yläpuolella. Siinä olemme täysin yksimieliset. Kun kansalaisten mielet kiintywät puhtaasti ja sekottumatta työskentelyyn sen ihanteen palweluksessa, silloin wahwistuu wälttämättä heissä yhteishenki ja yhteistunto, silloin puoluehengen ja puoluewihan täytyy wäistyä.

Jota korkeammalle suomalainen siwistys kohoaa, jota sywemmälle sen juuret tunkeutuwat salojen asukkaiden keskuuteen, sitä paremmin kansamme osaa toteuttaa sen neuwon, minkä Karjalan laulaja, Arwi Jännes, aikoinaan antoi Suomen kansalle:

"Kun oikeuttasi, uskoas
Ja Wäinön kieltäsi hoidat,
Ei pelkoa sull' ole kateistas,
Ei woittaa woi sua noidat;
Sä kewäin kukkiwa wanha tuomi,
Sä jälleen nuortuwa wanha Suomi,
Sä talwet wihreä wanha kuus,
Sä Suomi Wanha ja Uus!"

Waikuttakoon tämäkin kaunis juhla sen hywäksi, että kansamme osaa menestyksellä puolustaa ja hoitaa kalliinta omaisuuttaan: oikeuttaan, uskoaan, erityisesti myöskin ihanteellista uskoaan omaan kansalliseen tehtäwäänsä korkeamman maailmanjärjestyksen palweluksessa, sekä Wäinön kieltä ja Wäinön henkeä, suomalaista kansallista siwistystä ja henkielämää. Kun kansan rakkaus yksimielisesti on kiintyneenä sellaisiin aarteisiin, silloin sen asema on turwattu, mikäli inhimillisissä oloissa mikään asia woi olla turwattu ja warma. Eläköön, kukoistakoon, nuortukoon suomalainen siwistys!

Ehdokkaamme.

Wiipurin läänin itäinen waalipiiri.

Pehr Ewind Swinhufwud.

Pekka Swinhufwud on nimi, joka tätä nykyä on tuttu ja kunnioitettu kautta kaiken Suomenmaan.

Howioikeuden asessori P. E. Swinhufwud syntyi jouluk. 15. 1861 Sääksmäellä Hämeessä. Käytyänsä Helsingissä koulua hän tuli 1878 ylioppilaaksi. W. 1881 hänet wihittiin filosofian maisteriksi. Sen jälkeen S. antautui harjottamaan lakitieteellisiä opinnoita ja tuli 1886 molempien oikeutten kandidaatiksi. W. 1891 hän pääsi kanslistiksi Turun howioikeuteen.

Jo warhain huomataan nuoren lakimiehen kyky, jota ruwetaankin käyttämään yleisyyden palwelukseen. W. 1893 S. kutsutaan Helsinkiin lainwalmistelukunnan jäseneksi, johon toimeen ainoastaan maan etewimpiä lakimiehiä kiinnitetään ja jona S. on wuoteen 1901. Seuraawana wuonna hänet nimitetään Turun howioikeuden asessoriksi.

Silloin oli parhaimmillaan se laittomuuden aika, jonka ainoa oikea nimi on sorto- ja alennusaika, se kun toiselta puolen ilmaisee muukalaisen keskuudessamme harjottamaa wäkiwaltaa ja wainoa, toiselta omain miesten alentumisen, ei ainoastaan taipumaan, waan suorastaan myötäwaikuttamaan silloiseen kansalliseen häwitystyöhön.

Pekka Swinhufwud oli kaukana niistä, jotka alentuiwat. Lahjomaton oikeudentuntonsa oppaanaan hän pysyi järkähtämättä lain tiellä, eikä warmaan mikään mahti maailmassa olisi saanut häntä siltä horjahtamaan. Mies kiireestä kantapäähän, kas sellainen on Pekka Swinhufwud! Ei ole ihmettelemistä, että tällainen luonne pian törmäsi yhteen sortowallan kanssa. Helmik. 28. 1902 S. erotettiin wirastaan Turun howioikeudesta ilman eläkettä, kun ei ottanut tuomarintoimessaan soweltaakseen sellaisia lainwastaisia säädöksiä kuin asewelwollisuusasetusta ja asetusta wirkamiesten nimittämisestä, erottamisesta ja syyttämisestä.

Tämän jälkeen S. toimi asianajajana Helsingissä. Samalla hän edelleenkin oli mukana ensi riwissä wastarinnas taistelussa. Innokkaalla tawalla hän otti osaa toimintaan lainwastaisten asewelwollisuuskutsuntain estämiseksi. Sukunsa edustajana ritaristossa ja aatelissa hän sitä paitsi useilla waltiopäiwillä oli mukana entisen nelisäätyisen edustuslaitoksemme kunniakkaassa taistelussa sorron ja laittomuuden wastustamiseksi ja Suomen oikeuden turwaamiseksi.

Jos Suomen kansa eduskuntaansa tarwitsee luonteita, lujia ja oikeudentuntoisia miehiä, niin Pekka Swinhufwud on ehdottomasti sinne saatawa. Ollen lakimies hän on jo sellaisena tawallaan omansa lainsäätäjäksi. Mutta huomattawa on, että hän on mitä etewin lakimies. Hänen ansioihinsa tällä alalla on jo edellä wiitattu. Lisättäköön siihen, että hän on opintoja warten aikanansa matkustanut myöskin ulkomailla, Saksassa ja Ranskassa.

Mitä sopiwimmaksi kansanedustajan toimeen tekee S:n wielä se, että hänellä on jo entuudestaan laajaa waltiopäiwämiehen kokemusta. Niinkuin wiitattiin, hän on ollut sukunsa edustajana useilla waltiopäiwillä, wieläpä juuri sellaisina aikoina, jolloin on lujuutta ja taitoa kysytty, nimittäin 1899, 1904—1905 ja 1905—1906 wuosien waltiopäiwillä. Waltiopäiwäjärjestyksemme uudistamisen tapahduttua S. walittiin Mikkelin läänin suomalaisten perustuslaillisten, nuorsuomalaisten yleisehdokkaana uuteen yksikamariseen eduskuntaan. Kun tämän eduskunnan sitten oli walittawa itsellensä puhemies, kääntyiwät heti useimpain silmät Pekka Swinhufwudiin. Hänessä oli olennoituna se puoltamattomuus, tunnontarkkuus, tietorikkaus ja lujuus, joita ominaisuuksia walittawalta luottamusmieheltä oli waadittawa. Niinpä sitten S. waltaawalla äänteneenmistöllä suomettarelaisten ääniä wastaan walittiin puhemieheksi sekä 1907 että 1908 wuoden waltiopäiwillä. Ja tässä toimessaan hän on saawuttanut kaikkien puolueiden jakamattoman kunnioituksen. Siihen on waikuttanut yhtä paljon hänen ehdottomasti tasapuolinen, oikeamielisyyden kauttaaltaan leimaama esiintymisensä kuin samalla, tyyni, täsmällinen ja ripeä tapansa hoitaa wastuunalaista ja rasittawaa tehtäwää. Tässä yhteydessä mainittakoon hänen miehekäs puheensa waltaistuinsalissa wiime waltiopäiwäin awajaistilaisuudessa, jossa puheessa Suomen oikeutta terotettiin eräiden uhkaawien tapausten johdosta ja jonka puheen m. m. suomettarelaisten pääjohtajakin Danielson-Kalmari on myöntänyt tulkitsewan koko Suomen kansan ajatuskannan!

Mutta hahmopiirteinen kuwamme Pekka Swinhufwudista on wielä ainoastaan puolinainen. Emme ole näet wielä maininneet sitäkään, että hän on alusta asti ollut suomalainen mieleltään ja kieleltään, niinkuin hän kaikin puolin on suoran suomalaisen perikuwa. Yhteiskunnallisilta mielipiteiltään hän on yhtä kansanwaltainen kuin koko olemukseltaan koruton ja kansanomainen. Hänen wapaamielinen, edistysystäwällinen kantansa uudistuskysymyksiin nähden yhdessä hänen lujan laillisuuskantansa kanssa onkin waikuttanut, että nuorsuomalainen puolue on käyttänyt häntä mitä tärkeimpiin luottamustoimiin.

Wiipurin läänin itäisen waalipiirin nuorsuomalaiset owat ensi heinäkuun 1. ja 2. tapahtuwia kansanedustajanwaaleja warten ottaneet asessori P. E. Swinhufwudin yleisehdokkaakseen. Samoin owat tehneet Mikkelin läänin puoluetowerit, — seikka, joka tawallaan todistaa, mikä arwo asessori Swinhufwudilla kaikkialla maassamme on. Owatpa Parikkalan kunnan nuorsuomalaiset nimenomaan pyytäneet saada pitää häntä warsinaisena paikallisehdokkaanaan.

Asessori P. E. Swinhufwud kieltämättä on kaikkein eheimpiä persoonallisuuksia, hän on lohkaretta kerrassaan. Sellaisten henkilöiden tarpeellisuus eduskunnassamme ei kaipaa pitempiä selittelyjä. Niin totta kuin Suomen kansan olemassaolo jälleen on uhattuna, niin totta eduskunnassamme tarwitaan tällaisina ajankohtina juuri sellaisia miehiä, kuin Pekka Swinhufwud on.

Wiipuri, 23 p. Kesäkuuta.

Kolerawaaran torjuminen.

Senaatti on päättänyt käskeä lääkintähallitusta ryhtymään mahdollisen koleraruton waralta walmistawiin toimenpiteisiin, jotta koleran wastustamista koskewa asetus wuodelta 1903 woi wiipymättä astua woimaansa.

— Suomen asiain esittämisjärjestys. Sen johdosta, että Wenäjän lehdissä on näkynyt uutisia, että H. M. on wahwistanut uuden järjestyksen Suomen asiain esittelyä warten korkeimmassa paikassa, on senaatti molempien osastojensa täysistunnossa päättänyt tehdä Hänen Majesteetilleen esityksen asiassa.

—Naisen naimaiän korottaminen. Senaatin molempien osastojen täysistunnossa eilen esitettiin ministeriwaltiosihteerin wiraston kirjelmä, jossa waadtaan senaatin lausuntoa eduskunnan hywäksymälle lakiehdotukselle naimakaaren 1 luwun 6 pykälän muuttamisesta toisin kuuluwiksi, joka pykälä koskee naisen naimaiän korottamista. Alkeellista walmistelua warten lykkäsi senaatti asian keskuudestaan asettamaansa waliokuntaan, johon kuuluwat senaattorit Nybergh, Lundenius, Paldani ja Castrén.

— Koululaitos. Fil. kand. A. E. Wento on määrätty armowuotena lehtori A. K. Sumelius-wainajan jälkeen hoitamaan historian, maantieteen ja suomenkielen lehtorin wiran sijaisuutta Wiipurin suomalaisessa realilyseossa.

Wiidensadan markan apuraha on annettu Wiipurin suomalaisen realilyseon opettajalle taiteilija R. Lindqwistille osanottoa warten Lontoon piirustuskongressiin elokuun aikana.

Historian, maantieteen ja ruotsinkielen kollegan wirkaa Wiipurin ruotsalaisessa tyttökoulussa owat hakeneet fil. maist. T. Ström, fil. kand:t H. Hultin, O. F. Janson, F. F. von Schnatz ja Jenny Polon, fil. maist. G. W. Helenius, fil. kand. K. A. Björksten, fil. maist. E. W. Lundström sekä fil. lis. J. Hastig. Saman wiransijaisuutta on hakenut fil. kand. G. L. von Bonsdorff.

Wirkawapautta ensi lukuwuoden ajaksi on myönnetty Joensuun suomalaisen tyttökoulun kollegalle J. M. Alopaeukselle, wiransijaisena neiti G. Rancken.

Matematiikan ja kaunokirjoituksen kollegan wiran sijaisuus Wiipurin suomalaisessa klassillisessa lyseossa, syyskuun 1 p:stä seuraawan toukokuun 1 p:ään sekä ruotsinkielen kollegan wiran sijaisuus Kuopion suomalaisessa klassillisessa lyseossa samaksi ajaksi owat julistetut awonaisiksi kouluylihallituksessa haettawaksi 30 päiwän kuluessa, luettuna kuluwan kesäkuun 10 päiwästä.

—Metsähallituksen uudestaan järjestämisessä perustettuja kahta metsänneuwoksen wirkaa hoitamaan siksi, kunnes wirat wakinaisesti täytetään, on senaatti heinäk. 1 p:stä lukien määrännyt ylimetsänhoitaja R. Montellin ja metsänhoitaja T. A. Heikelin sekä metsänhoidon ylitarkastajan wirkaa hoitamaan Tuomarniemen metsänwartijakoulun johtajan E. Nylanderin.

— Eläkkeitä. Senaatti on myöntänyt ewersti J. B. Asikanukselle wuotuista elinkautista eläkettä 1053 mk. 34 pennin erituksena siitä eläkkeestä, jonka hän olisi saanut lakkautusetuina suomalaisesta satilaspalweluksesta, jota hän Wenäjältä nautti.

Ewerstiluutnantti A. von Knorringille on senaatti myöntänyt 3,400 mk. wakinaisen sotilaseläkkeen.

— Tuomarit. Ilomantsin tuomiokunnan tuomari, ent. senaattori J. Zitting on saanut wirkawapautta tk. 23 p:stä elokuun loppuun. Wirkaa on määrätty hoitamaan howioikeuden auskultantti Ilmari Niironen.

— John Langilan perintö. Tiedot Amerikassa kuolleen John Langilan sukulaisista owat lähetettäwät senaatin siwiilitoimituskuntaan, jonka tehtäwänä on hankkia selkoa hänen syntyperästään.

—Käkisalmen wanha linna. Senaati on myöntänyt 6,000 mk. suuruisen määrärahan Käkisalmen wanhas linnan korjaamista warten.

— Wapautusta komitean jäsenyydestä. Metsänhoitaja R. Malmberg on anonut wapaustusta sen komitean jäsenyydestä, jonka tehtäwänä on laatia ehdotus Salmin pitäjässä olewan Tuleman kartanon tulewasta käytöstä.

Nuorsuomalaisten esitelmätilaisuuksia

Tiistaina kesäk. 23 pnä klo 10 aamulla Matikanlahdessa taloll. Pekka Karjalaisella;

Samana päiwänä klo 7 illalla Hallilanmäellä taloll. Juho Pohjolaisella;

Keskiwiikkona kesäk. 24 pnä klo 5 illalla Roihan kylässä Niilo Kaljusella;

Torstaina kesäk. 25 pnä klo 10 aamulla Pien-Miettilässä Simo Wariksella;

Samana päiwänä klo 7 illalla Miettilässä N:o 22 taloll. Eero Sihwosella;

Perjantaina kesäk. 26 pnä klo 10 aamulla Siisiälässä konstaapeli Mikko Kykkäsellä; ja

Samana päiwänä klo 7 illalla Ilmeen pitäjän tuwalla.

*

Ylioppilas S. Cronen luennoitsee juunuutaina tk. 21 pnä Wiipurin pitäjän Lautalan kylässä klo 6 iltapäiwällä.

*

Rowasti E. Hannula luennoitsee maanantaina tk. 22 pnä Kuolemajärwen kunnanhuoneella.

*

Eduskunnan puhemies, asessori Swinhufwud ja rowasti Arokallio oliwat puhumassa Metsäpirtissä tk. 16 pnä. Waikka puheiden aika oli määrätty klo 11 a. p., joka aika maalaiselle on jotenkin sopimaton, oli Simo Suden perillisten talon ruohoiselle pihamaalle kerääntynyt wäkeä kolmattasataa henkeä, jotka nurmikolla istuen puhujia kuunteliwat. Rowasti Arokallio ensin esitti asessori Swinhufwudin kansalle. Sitte piti asessori Swinhufwud esitelmän Suomen ja Wenäjän wälisistä suhteista. Asiallinen ja selwä oli esitelmä, waikka yksinkertainen, ja niin tarkasti sitä kuunneltiin, ettei äännähdystäkään kuulunut kansanjoukosta. Ne oliwat miehen, kelpo miehen sanoja, sydämestä lähtewiä, sydämeen käypiä, sellaiset sanat ne innostawat, kehoittawat, ne masentunutta mieltä kohottawat. Ja kun puhuja lopetti puheensa huomauttamalla, että se kansa, joka itse lakejaan hellii, rakastaa ja kunnioittaa, joka itse puoltaa oikeuksiaan, että se kansa ei woi kuolla, niin palkittiin puhuja niin woimakkailla hywähuudoilla, ettei semmoisilla Metsäpirtissä ole wielä ainoatakaan puhujaa palkittu.

Sen jälkeen puhui rowasti Arokallio siitä, minkälaisia miehiä pitäisi walita eduskuntaan, että siellä jotakin woitaisiin saada aikaan. Tyyntä, selwää ja asiallista oli tämäkin puhe, toisinaan leikillistäkin. „Eihän se tämä pappi toisia haukukaan, niinkuin Pyhäjärwen pappi teki", kuulin erään harmaapäisen ukon sanowan. Illalla klo puoli 7 piti rowasti Arokallio wielä uskonnollisen esitelmän, jossa tietysti ei puolueita mainittukaan, kansakoulun pihamaalla. Wäkeä oli tässäkin runsaasti.

Kiitos waan kummallekin arwoisalle puhujalle, kun muistiwat meitäkin täällä Karjalan kolkassa Wenäjän rajalla.

Työhön viime hetkiksi.

Innolla ja tarmolla toimimaan nuorsuomalaisten aatteiden hywäksi.

Pian on käsissä se hetki, jolloin edustajat uuteen eduskuntaan walitaan.

Entistä uhkaawampi on idän waara tällä hetkellä. Meillä on edessämme oikeustaistelu kenties hywinkin waikea kansallisen olemassaolomme puolesta. Siksipä onkin nykyhetkellä keskellä waalitaistelunkin pidettäwä silmällä kansallisen yhtymisemme aatetta sillä ilman yksimielisyyttä on taistelumme toiwoton. Meidän on entistä lujemmin yhdyttäwä niiden aatteiden ympärille, jotka kerran ennen waaran hetkellä pelastiwat maan ja jotka suurlakossa osottiwat elinwoimansa.

Jokainen, jolle isänmaan menestys on kallis, on sentähden welwollinen ponnistamaan kaikki woimansa niiden aatteiden hywäksi, joiden ympärille kansamme yksimielisenä woi kokoontua yhteistä waaraa torjumaan.

Ei ole ollut suuri se joukko, joka rauhan ja lewon aikana on seisonut nuorsuomalaisten aatteiden ympärillä, mutta waaran uhatessa owat nämä aatteet aina osottaneet elinwoimansa. Niin on tapahtunut ennen ja niin täytyy tapahtua wastakin.

Sillä totuus on aatteissamme, ne owat rakennetut oikeuden lujalle pohjalle eikä intohimojen kiihottamiselle. Siinä on niiden woima waaran hetkellä ja siitä riippuu niiden kantajoukon pienuus rauhan ja lewon aikana. Kokonaisuutta tähtääwät meidän aatteemme. Ne tahtowat luoda ehyen, yksimielisen kansan.

Nyt tarwitaan jälleen kokonaisuutta, ei puolueita. Yksimielisyys on meidän ainoa turwamme yliwoimaista wihollista wastaan.

Ylös sentähden wihan ja eripuraisuuden rikkirepiwiä woimia wastustamaan. Toimittakoon pontewasti niiden aatteiden hywäksi, jotka tahtowat koota ja yhdistää. Erittäinkin on jokaisen nuorsuomalaisen tällä hetkellä muistettawa welwollisuutensa. Nyt on aika toimia, sillä näiden wiime hetien toiminnasta saattawat suuressa määrin riippua kansamme kohtalot. — S. S.

Kuka kannattaa vastapuolueita!

Se, joka waalissa ei äänestä. Jokainen käyttämättä jätetty ääni waikuttaa samalla tawalla kuin suomettarelaisten tunnettu äänestyslakko: sen woitolle, jota wälinpitämättöminkin wähimmin haluaisi.

Sama waikutus on niillä äänillä, jotka annetaan pienille, waikutuksettomille waaliliitoille.

Nuorsuomalaiset, tekin, jotka wietätte kesää toisilla kuin äänestyspaikkakunnillanne! Muistakaa tämä, ja hankkikaa ajoissa ote waaliluettelosta.

Jokainen käyttämättä jätetty ääni on erittäinkin nykyhetkellä kansallinen laiminlyöntirikos.

Laulujuhlilta.

Kirkkaana koitti perjantai, laulujuhlain ensimäinen päiwä. Aurinko paistoi täydeltä terältään, joten siis ilmattaret oliwat suopeita juhlalle. Kunpahan wain muutkin hywät hengettäret olisiwat. Edellisenä iltana kosin kerääntyi uhkaawia pilwiä taiwaan reunalle, mutta aamuksi häipyiwät ne pois. Lämpöä, sitä oli runsaasti ilmassa ja toiwottawasti mielissäkin, sillä kaikesta päättäen koitti tästä lämmittäwä juhla.

Sitä todistiwat ne runsaat ihmisparwet, jotka kaupunkiin saapuiwat junille ja laiwoilla. Ahdinkoon asti tännä oliwat kaikki wäkeä, eikä wain laulajain, soittajain ja urheilijain joukkoa, waan muutakin juhlayleisöä. Eiwätpä riittäneet matkustajawaunutkaan waan täytyi ottaa lisäksi härkäwaunuja. Torstaina oli jo wäen tulo näin suuri ja yhä enemmän kiihtyi se iltaan mennessä sekä yöllä, jolloin kaikki junat oliwat ahdinkoon asti tännä. Yleisön lukumääräänkin nähden saattoi tämä juhla siis kilpailla minkä tahansa juhlan kanssa takonsa, sen osoittiwat enteet.

Warhain aamulla alettiin jo juhla taphut. Juhlan osanottajat kokoontuwat kansakoulun pihamaalle jossa järjestyttiin juhlakulkueeksi. Kotwan oikeastaan wei tämä järjestäytyminenkin, sillä siitenkään kaikki laulajat eiwät ottaneet osaa kulkueeseen. Moni saapui nimittäin wasta myöhemmin. Komea näyn tarjosi kulkue kuitenkin. Pitkä laulukuntien jono ja niiden wälillä oli siroteltu soittajia, woimistelijoita ja urheilijoita. Kulkue kiersi Katarinan-, Tori-, Torkkelin- ja Waasankatujen kautta juhlakentälle sankkojen ihmisparwien reunustaessa tietä.

Kenttä oli jo ehditty saada juhla-asuunsa. Köynnökset, liput ja wanat koristiwat sitä, sopusointuisiin wäreihin oli kaikki maalattu. Itse kentälläkin oliwat taajat ihmisparwet odottamassa kulkuetta. Laulajat asettuiwat tuolle suurelle lawalle ja täpötäyteen tulikin se laulajista. Soittokunnat asettuiwat etualalle.

Kajahti sitten wirren 333 alkusäwel. Päät paljastuiwat, yleisö nousi seisomaan ja hartasti kuunneltiin tuon mahtawan kuoron esittämää juhlawirttä, jota hra Emil Siwori johti. Sen jälkeen astui puhujalawalle ohjelmatoimikunnan esimies, opettaja Sihwonen, pitäen pontewan terwehdyspuheen, jonka erikseen julkaisemme. Karjalaisten laulu, juhlakuoron laulamana seurasi puhetta. Oli sitten M. Rotisen terwehdysrunon wuoro. Mutta junan wiiwästymisen tähden ei runoilija ehtinytkään ajoissa saapua, joten runon lausuminen täytyi siirtää tuonnemmaksi.

Terwehdysohjelma oli näin päättynyt ja yleisö hajautui. Kilpailuun osaa ottawien laulu- ja soittokuntien johtajat kokoontuiwat kuitenkin heti tämän jälkeen walitsemaan

palkintotuomareja.

Näiksi walitsiwat he:

naiskuoroja warten rouwa Sofia Roihan, neiti Ellen Nelanderin ja maist. E. Katilan.

mieskuoroja warten arkkit. A. Schulmanin, apteekk. K. Hällströmin ja laulaja O. Kaakonkalwon;

sekakuoroja warten maist. E. Katilan, tireht. M. Putron ja laulaja H. Kuusniemen; sekä

soittokuntia warten taiteilija O. Merikannon, kapellimestarit S. B. Lundelinin ja J. Willgrenin. Juhlatoimikunnan walitsemat palkintotuomarit olemme jo aikaisemmin maininneet.

Kilpailukonsertti

alkoi klo 11, jolloin myöskin alottiwat urheilijat kilpailunsa. Näissä urheilukilpailuista tulemme erikseen mainitsemaan, kerromme nyt wain laulu- ja soittokilpailuista.

Soittokunnat astuiwat ensin tuleen ja otti niistä kilpailuun osaa:

Maalaissoittokuntien toisessa sarjassa Wirolahden, Walkeasaaren ja Pölläkkälän n. s:n soittokunnat, sekä ensimäisessä sarjassa Uuraan ja Enson tehtaan soittokunnat.

Kaupunkilaissoittokuntien toisessa sarjassa kilpaili Käkisalmen W. P. K:n soittokunta ja ensimäisessä sarjassa Lorannan W. P. K:n, Kuopion W. P. K:n, Helsingin muurarilii ton ja Wiipurin W. P. K:n soittokunnat. Useain näiden soitto oli erittäin hywää.

Orkesterija oli kilpailussa wain Wiipurin t. y:n jouhiorkesteri, joka ansiokkaasti suoriutui tehtäwästään.

Tämän jälkeen lausui Mikko Uotinen terwehdysrunonsa erittäin pontewasti herättäen innostuksen ja ihastuksen myrskyn. Runo on lehdessämme erikseen painettuna.

Sekakuorojen

wuoro tuli sitten ja näitä olikin runsaasti.

Maalaiskuorot tässäkin alun tekiwät ja ensimäisenä etäimmältä saapunut Peräpohjolan kansanopiston kuoro, joka lauloi Hannikaisen „Kewätlaulun". Seurasi sitten Wirolahden kuoro laulaen „Näin unta kesästä kerran", Kiwennawan n. s:n kuoro laulaen Schäfferin „Illan suu", Wesannon kuoro laulaen „Wäinölän lapset". Nämä kaikki kilpailiwat toisessa sarjassa. Ensi sarjassa kilpailiwat Tainionkosken W. P. K:n kuoro laulaen Merikannon „Suottako Suomi", Kymin sekakuoro, laulaen E. Kaupin „Lemmen kuoltua", Uudenkirkon kirkonkylän n. s:n kuoro laulaen Mikkolan „Keinutan kaikua", Inkeristä saapunut Wenjoen kuoro laulaen „Paimenen pyhä" ja Salon kuoro laulaen Merikannon „Ruusulaulun".

Kaupunkilaiskuoroja oli kilpailussa Kuopion W. P. K:n kuoro laulaen Merikannon „Jos tietäisit", Tampereen Jalkineammattiosaston kuoro laulaen „Hiiden orjain" laulun, Turun t. y:n kuoro laulaen Sibeliuksen „Isänmaalle", „Towerit" Helsingistä laulaen „Sortunut ääni" ja Rautatien liikenneosaston kuoro Wiipurista laulaen „Laulu lewon soi".

Kaupunkilaiskuoroista kilpaili toisessa sarjassa Etelä-Saimaan n. s:n kuoro laulaen Järnefeltin „Ajan aallot". Ensi sarjassa kilpailiwat Tampereen sekakuoro laulaen „Milloin Pohjolan nähdä saan", Tampereen n. s:n kuoro laulaen Sibeliuksen „Rakastawa" ja Tampereen t. y:n sekakuoro laulaen Palmgrenin „Suru".

Kowasta helteestä huolimatta seurasi tuhansiin nousewa yleisö jännityksellä näitä kilpailuja, jotka kauttaaltaan tekiwätkin hywän waikutuksen. Wilkkailla suosionosotuksilla palkittiin joka esitys.

Ohjelman mukaan olisi täkäläisten kuorojen tullut esiintyä eri sarjana, mutta esiintywät ne wasta kansanjuhlassa.

Urheilukilpailuja

jatkui koko edellisten kilpailujen ajan ja tekiwät ne osaksi haittaa laulukilpailuille. Juoksu merkki annettiin näet laululawan lähellä pistoolin laukauksella ja panos oli tarpeettoman kowa. Eiköhän olisi woinut laukausta ampua radan toisessa päässä.

Kuten edellä on mainittu alkoiwat samaan aikaan laulukilpailujen kanssa myöskin urheilukilpailut. Näitä ei osanottajien paljouden tähden woitu loppuunsuorittaa, waan jatketaan niitä wielä tänään ja huomenna. Ainoastaan miisiottelu saatiin läpikäydyksi.

Tähän kilpailuun oli ilmoittautunut kyllä kokonaista 31 osanottajaa, mutta sattuneista syistä eiwät kaikki ottaneet osaa kilpailuun ja osaaottaneistakin tippui pitkin matkaa yksi ja toinen, koska eiwät woineet täyttää kilpailuwaatimuksia. Wahinko muuten oli, että moni etewä urheilija ei ollenkaan woinut ottaa osaa. Niinpä esim. urheilun alalla tunnetun hra A. Pesosen täytyi jäädä pois, koska hän oli Kyminlaakson urheilujuhlilla loukannut jalkansa.

Kuten sanoime oliwat tulokset yleensä hywänpuoleisia. Erityistä mainitsemista ansaitsee hra U. Aaltosen saawuttama tulos keihäänheitossa. Kilpailut oliwat yksipuolisia ja sai hän oikealla kädellä tuloksen 50,15 metr. Heitettyään sen jälkeen wasemmalla kädellä 41,77 metriä, on hänen

yhteenlaskettu tuloksensa 9 1,9 2 metriä, joka on uusi Suomen rekordi keihäänheitossa.

Pisteluku laskettiin järjestyslukujen mukaan. Kolme korkeimman pistemäärän saawuttanutta oliwat:

R. Kawrilik 16 pist.
R. Neklepajeff 19 pist.
L. Wilskman 26 p.

Kaikki kolme korkeimman pistemäärän saawuttanutta kuuluwat Wiipurin „Reipaaseen'.

*

Historiallinen konsertti.

Oli kieltämättä erittäin onnistunut ajatus järjestää juhlan yhteyteen historiallinen orkesterikonsertti. Saihan siitä käsityksen musiikimme kehityksestä ja — mikä wielä tärkeämpää — saihan suurilukuinen yleisö käsityksen itse orkesteristakin. Meillä ollaan wielä niin alkuperäisellä kannalla, että werrattain harwoilla on siitä käsitys. Orkesteri löytyy talwisin muutamassa suuremmassa kaupungissamme ja harwalla on tilaisuus kuulla sitä. Warsinkin kansan sywissä riweissä on se tuntematon siwistyksentekijä. Ja nämä riwit oliwat runsaasti edustettuina. Kun tähän wielä tulee, että orkesteri oli sellainen, jollaista ei muualla kuin Helsingissä kuule — soittajat miltei järjestään suomalaisia ja oikeita taiteilijoita sekä lisäksi heidän johtajanaan prof. R. Kajanus, mestari tällä alalla, niin täytyy sanoa, että sellaista konserttia ei maassamme ole ollut tarjona muualla kuin Helsingissä.

Tähän tulee wielä lisäksi, että konsertissa awusti I d a E k m a n, maamme ehkä paras liedlaulajatar, joka osasi antaa oikeaan historiallisenkin wäritykset esityksilleen, niin woipi sanoa, että konsertti oli niin täysipainoinen kuin mahdollista.

Sen käsitti yleisökin antaen täyden tunnustuksen esityksille. Lausumme wain prof. R. Kajanukselle ja hänen soittokunnalleen hartaan kiitoksemme tästä ylentäwästä konsertista.

Toinen juhlapäiwä.

Jos ensimäinen juhlapäiwä oli kaunis ja lämpöinen, niin ei woi pahempaa sanoa toisestakaan juhlapäiwästä. Täydellä terällään helotti aurinko kirkkaalla taiwaalla ja oli lämmöllään sulattaa koko ihmissuwun.

Jo warhain aamulla oliwat sekä kaupunkilaiset että kaupunkiin saapuneet juhlawieraat liikkeellä. Kaikilla oli kiire. Klo 8 nimittäin alkoiwat lauluharjoitukset kentällä. Sinne sankkoja ihmisjoukkoja kiiruhti.

Harjotukset alkoiwat. Niistä jo woi päättää että iltapäiwän juhlakonsertti, juhlan keskipiste, oli muodostuwa suurenmoiseksi. Siinä wielä muutamia paikkoja parsittiin ja koetettiin noita waltawia kuoroja ja mahtawan suurta torwisoittokuntaa saada sulautumaan sointumaan sulawasti yhteen.

Aamupuolella alettiin sitten jatkaa urheilukilpailujakin, joista, jos ehdimme saada lopulliset tiedot, tulokset julkaisemme toisessa paikassa lehteämme.

Klo 9 riensi osa yleisöä Kansanwalistusseuran kokoukseen, joka pidettiin klassillisen lyseon juhlasalissa. Tästä kokouksesta teemme selkoa toisessa paikassa lehteä.

Klo 11 alkoiwat sitten woimistelukilpailut. Osanottajia oli koko paljon, noin pari kymmentä. Annettiin kolme tehtäwää, nim. yksi rekillä, yksi nojapuilla ja yksi plinttillä. Tehtäwät oliwat muuten yksinkertaiset, paitsi suoritus nojapuilla, ja oli palkintolautakunta niitä antaessaan ottanut huomioon myöskin yksinkertaisen kouluwoimistelun. Tulee osata nimittäin suorittaa myöskin yksinkertaisia liikkeitä eikä aina ainoastaan waikeita yhdistettyjä.

Mutta useat kilpailijat osottiwat, etteiwät he ollenkaan olleet yksinkertaisimpiin liikkeisiin huomiotaan kiinnittäneet. Sen tähden oliwatkin monet esitykset huononpuoleisia ja antoiwat paljon toiwomisen waraa. Luettelemme tässä parhaimpien tuloksien saawuttajia:

R. Korhonen 45,7 pist.
J. Partanen 45,5 pist.
A. Nenonen 44,9 pist.
K. Ekholm 44,7 pist.
O. Teiwonen 44,1 pist.
J. Metelinen 44 pist.
J. Saariwuori 43,5 pist.

Kaikki nämä oliwat Wiipurin „Reipaasta, paitsi hrat Nenonen ja Metelinen.

Woimistelua ja urheilua kesti aina kello 2 saakka, jolloin alkoi hra S i w o r i n johtama Wiipurin lukkari- ja urkurikoulun entisten ja nykyisten oppilasten konsertti kentällä. Tästä konsertista teemme toisten selkoa.

*

Wähäisen wäliajan jälkeen alkoi sitten klo 4 juhlan päänumero, juhlakonsertti. Komealta, kerrassaan waltaawasti kaikuiwat torwien säweleet Kaikki torwisoittokunnat wirittiwät alkajaisiksi T. Saarenpään juhlamarssin. Yleisön suosionosoitukset oliwat waltawat ja kaswoiwat ne wielä, kun se oli saanut kuulla Siworin alkusoiton „Salmin tyttöön".

Astuiwat lawalle kaikki sekakuorot, waltawa laulajajoukko. Lähes kahdesta tuhannesta rinnasta helähti Saarenpään „Laula, laula". Yleisö lämpenee. Laulu seuraa toistaan ja yleisön rinnat lämpenewät sitä mukaa. Sekakuorot esittiwät wielä kolme laulua, nim. P. Leppäsen „Näin unta kesästä kerran", E. Lingon „Manan matkalla" ja T. Kuulan „Hautalaulun".

Sitten nousi puhujalawalle professori A r w i G r o t e n f e l t ja piti lämmökkään, innostawan ja sisältörikkaan puheen, joka on luettawana toisessa paikassa lehteämme.

Mieskuorot esittiwät sen jälkeen E. Backmanin „Hymnin", O. Kotilaisen „Nouse", W. Mikkolan „Haltijat" ja S. Palmgrenin „Tuutulaulun". Suuri kwartettikuoro kaikui juhlalliselta ja komealta kesän tyynessä ulko-ilmassa.

Sen jälkeen Maaseututeatterin tulewa johtaja, maisteri E r k k i K i w i j ä r w i lausui sangen pontewasti Eino Leinon kirjottaman juhlarunon. Yleisö palkitsi sekä runon että esityksen wilkkailla suosionosotuksilla.

Naiskuorot nousiwat laululawalle ja wirittiwät neljä laulua: T. Saarenpään „Ikäwät on illat pitkät", L. Kesäniemen „Pois haihtuwat, W. Mikkolan „Joutsenlaulun" ja O. Kotilaisen „Warjo waan". Kaikki esitykset otettiin suurella mielihywän tunteella wastaan.

Torwisoittokunnat lopettiwat kaikin puolin onnistuneen juhlakonsertin. Ensin kajahuttiwat kaikki soittajat J. Willgrenin „Säweleitä" ja sen jälkeen Siworin „Mäntyharjun kansanlauluja", jotka on sowittanut Wallenius.

*

Illalla esitettiin sitten tuhansiin nousewalle yleisölle wielä kerran Merikannon ooppera „Pohjan neito". Tästä emme myöhäisen ajan tähden woi wielä mitään lähemmin kertoa.

Mikael Agricolan muistopatsaan paljastamisjuhlassa

sunnuntaina klo 12 päiwällä oli seuraawa ohjelma:

Suomal. wirsik. n:o 142, 1:n ja 7:s wärsyt (torwisoiton säestyksellä):

Meill' ompi aarre werraton,
Sen rinnalla myös kulta
Ja kiwet kalliimmatkin on
Kuin tuhka waan ja multa;
Tää lahja kallis taiwahan,
Tää paras aartehemme,
On pyhä sana Jumalan
Annettu omaksemme.

Siis kiitos, Herra laupias,
Nyt lakkaamatta aiwan,
Kun sinä meille sanassas
Osoitit tietä taiwaan!
Ken nyt on köyhä, rikas ken,
Sun sanas saatuamme,
Omahan on se jokaisen,
Tää kalliin tawaramme.

Paljastuspuhe (tarkastaja Anton Waltawuo.)
Köörilaulua.
Esitelmä (professori J. Gummerus.)
Patsaan jättäminen kaupungille.
Wastaanotto kaupungin puolesta.
Maamme.

— **Kaupungin waalitoimistot** tulewat olemaan seuraawat:

1 äänestysalue (ent. linnoitus ja passilla Wenäjällä oleskelewat henkilöt) kansakoulussa Aleksanterinkadun warrella.

2 äänestysalue (Pantsarlahti ja Hawi) kansakoulussa Aleksanterinkadun warrella.

3 äänestysalue (Nepola ja Salakkalahti) kaupungin lukusalissa.

4 äänestysalue (Anina) Nepolan kansakoulussa.

5 äänestysalue (Pietarin esikaupunki ja Papula) O. Y. Kallion talossa Papulan kadun warrella n:o 8.

6 äänestysalue (Neitsytniemi, Annan, Basarin, Saunalahden, Hiekan ja Paulofskin kaupunginosat) Neitsytniemen kansakoulussa.

— **Wiipurin läänin maanwiljelysseuran kewätkokouksessa** eilen luettiin sihterin laatima kertomus seuran wiimewuotiseta toiminnasta sekä tilit, josta ensi n:ssa teemme selkoa, ja myönnettiin johtokunnolle ynnä rahastonhoitajalle täydellinen tiliwapaus.

Keskusliiton edustajistoon walittiin jäseniksi hrat Jonas Laitinen ja Erkki Pullinen warsinaisiksi sekä hrat Alfred Klockars ja Albin Ramsten warajäseniksi.

— **Kuolleita.** Keskiwiikkona kuoli täällä räätälimestari K a r l F l e c k e n s t e i n 67 wuoden ijässä. Wainaja toimi aikoinaan m. m. ensimäisenä leikkaajana täläläisessä lakkautelussa tarkk'ampujapataljoonassa, jonka jälkeen hän harjoitti omaa liikettään.

Kansantanssimme.

Kun Suomen kansantanssin ystäwät esiintyiwät perjantai-iltana klo 9 palokuntatalolla, saapui sinne yleisö niin runsaasti, että suuren osan täytyi kääntyä owelta takaisin. Sen johdosta päätettiin tänään antaa uusi näytäntö, jonka paikasta ja ajasta tänään lähemmin ilmoitetaan. Tuo yleisön osottama huomaawaisuus oli omiansa innostuttamaan esittäjiä, niin että tanssit meniwät erinomaisen hywin.

Kansanwalistusseuran juhlakokous

pidettiin lauantaina suomalaisen klassillisen lyseon juhlasalissa.

Kokouksen awasi tohtori Wäinö Woionmaa, lausuen kokoukseen saapuneet sekä wanhat että uudet seuran jäsenet terwetulleiksi.

Tri Woionmaa walittiin myöskin kokouksen puheenjohtajaksi.

Sihteeriksi walittiin Kansanwalistusseuran toimiston johtaja Wihtori Suomalainen.

Lautakuntaan, jonka tehtäwäksi annettiin seuran jäsenten waltuuksien tarkastaminen, walittiin herrat A. Waltawuo, J. H. Keinänen ja Tahwo Riihelä.

Seuran toimikunnan laatimaa kertomusta seuran toiminnasta wiime 3-wuotiskautena sekä seuran tilejä ei luettu, koska ne otaksuttiin kaikille tunnetuiksi. Mitään muistutuksia ei kertomusta ja tilejä wastaan tehty.

Äänestysoikeus kokouksessa myönnettiin kaikille sekä wanhoille että uusille jäsenille, jotka owat ennen kokousta suorittaneet jäsenmaksunsa.

Sen jälkeen ryhdyttiin toimikunnan waaliin.

Tarkastaja A. Waltawuo ehdotti, että kaikki nykyisen toimikunnan jäsenet walittaisiin uudelleen.

Tämän johdosta ilmoitti puheenjohtaja, että waltioneuwos Danielson-Kalmari, waltioneuwos E. Aspelin-Haapkylä, prof. E. N. Setälä, senaattori Hjelt ja tohtori Castrén owat ilmoittaneet, ett'eiwät he tahdo tulla toimikuntaan walituiksi.

Päätettiin ensin toimittaa puheenjohtajan waali.

Puheenjohtaja ehdotti, että seuran tähän astinen puheenjohtaja, prof. E. G. Palmén walittaisiin uudelleen puheenjohtajaksi.

Toimittaja M. Puhakka, tunnustaen prof. E. G. Palménin ansiot kansanwalistustyössä, ehdotti, että puheenjohtajaksi walittaisiin wähemmän innokas puoluemies prof. Arwi Grotenfelt. Huomautti, että kun prof. E. G. Palménia esim. pyydettiin puhujaksi tähän Kansanwalistusseuran toimeenpanemaan juhlaan, kieltäytyi hän siitä nimenomaan sillä syyllä, että hän ei waltiollisen agitatsioonin tähden jouda.

Suletuilla lipuilla äänestettäessä tuli professori Arwi Grotenfelt walituksi Kansanwalistusseuran puheenjohtajaksi 93 äänellä, professori E. G. Palmen sai 17 ääntä.

Toimikuntaan walittiin kirjailija, tohtori Juhani Aho 91, tohtori Heikki Ojansuu 91, tohtori Zachris Castrén 90, professori Kaarle Krohn 86, tohtori K. R. Melander 87, lakit. toht. O. F. Liikus 87 ja toht. Tekla Hultin 87 äänellä sekä warajäseniksi professori E. G. Palmén 80, kansakoulunopettaja A. H. Karwonen 78 ja toht. J. Forsman 75 äänellä. Hajaääniä saiwat: prof. Kustawi Grotenfelt 15, opettaja A. Kohonen 17, toimitusjohtaja A. Renqwist 15, tohtori Santeri Iwalo 6, professori E. N. Setälä 2, waltioneuwos Eliel Aspelin-Haapkylä 2 ja rouwa Hainari 1 ääntä.

Lopuksi lausui kokous toiwomuksenaan, että koko johtokunta ei eroaisi yhdellä kertaa, waan ainoastaan kolmasosa siitä, että otettaisiin seuran waalitapa käytäntöön suhteellinen waalitapa ja että mahdollisimman paljon haaraosastoja perustettaisiin.

— **Kansakoulut.** Hiitolan Kuoksjärwen kansakoulun johtokunta on walinnut mainitun koulun opettajaksi kahdesta hakijasta opettaja Juho Rajawaaran Jaakkimasta sekä tyttöjen käsitöiden opettajattareksi Maria Laukkasen Jaakkimasta.

— **Kansakoulut.** W. l. Uudenkirkon kunnan Kanneljärwen kansakoulun opettajaksi on walittu kansakoulunopettaja A. Honkasalo, Sortawalasta.

Wiipurin maalaiskunnan Kellkalan kansakoulun opettajaksi on walittu kansakoulunopettaja F. R. Haapasalo.

— **Seuraawat waltionrakennusten korjaustyöt,** nim. lääninhallituksen talossa Wiipurissa, ent. lääninhallituksen talossa f:n, läänin yleisen sairashuoneen rakennuksissa f:n, houruinhuoneen rakennuksissa f:n, Käkisalme turwalaitoksen sairashuoneessa, Sortawalan läänin sairashuoneessa, Keisarin talossa Lappeenrannassa, howioikeuden talossa Wiipurissa, maanmittauskonttorissa f:n, postitalossa f:n, Kouwolan siirtowankilan rakennuksissa, suom. klassillisessa lyseossa Wiipurissa, suom. realilyseossa f:n, ruotf. klassillisessa lyseossa f:n, ruotf. tyttökoulussa f:n, Sortawalan suom. realilyseossa ja Kymölän seminarissa.

Eilen päättyneen tarjousajan umpeenmennessä oliwat seuraawat rakennusmestarit jättäneet läänin rakennuskonttoriin tarjouksensa: T. Könönen, M. Saxberg, J. Käkli Käkisalmesta, Paawilainen, Kainulainen Käkisalmesta, Kosonen ja kumpp., Ahtiainen, A. Paronen, Roiha Leppeenrannasta sekä maalarit J. Turunen, L. L. Leiwo ja Karlsson.

— **Savonlinnan kylpylaitokseen** on nyttemmin järjestetty myöskin sähköwalokylpyjä. Tällaista laitosta, joka on hinnaltaan hywin kallis, ei tähän saakka ole tietääksemme ollut kylpylaitoksessa. Muutenkin on kylpylaitos warustettu kaikilla uusimmilla parannuskeinoilla. Warsinkin pääsewät kylpywieraat siellä reumatismistaan, sillä sairaswoimistelu on laitoksessa mitä parhaimmalla kannalla, sen kun on onnistunut saada palweluksiinsa maamme suurimmat auktoriteetit tällä alalla. Mielenwirkistyskeinoja ei sieltä myöskään tule puuttumaan, sillä kylpykauden kuluessa antawat laitoksessa konsertteja Irma Achté, Sulo Hurskainen, Eino Rautawaara ja Y. L:n 5-kertainen waliokwartetti, lausuntoillan antaa herra Aksel Ahlberg, ja teatterinäytäntöjä tulee myöskin olemaan. Huwimatkoja tehdään tuon tuostakin ja tanssiaisia on kerran wiikossa.

— **Suomalainen laulujuhla Pietarin läheisyydessä.** Suomalaisen raittiusseuran „Inkerin" toimesta, pidettiin „Rosijan" mukaan tk. 15 pnä Martishkimon kylässä suuri kansanjuhla, johon niin hywin paikkakunnan oma suomalainen wäestö kuin myöskin suomalaiset muilta paikkakunnilta ja huwilain asukkaat ottiwat osaa. Pietarin kuwernementista oli kaikkiaan 14 suomalaista laulukuoroa — noin 300 henkeä — yhtynyt.

Yhtymisen tarkoituksena oli kehittää suomalaisessa maawäestössä halua kansanlauluun.

Kuorojen suorittamat kansanlaulut tekiwät suuren waikutuksen.

„Birsh Wjedomosti", joka myöskin sisältää kertomuksen juhlasta, mainitsee, että 2,000:teen nousewan kansanjoukon seassa nähtiin ainoastaan yksi ainoa juopunut henkilö, mutta sekin poistettiin heti juhlapaikalta.

Illalla annettiin paikkakunnan teatterissa suomalainen konsertti ja näytelmä.

— **Raakalaisten tekoja** teki pari tuntematonta miestä Wiipurin pitäjän Samolan kylässä t. k. 8 päiwän iltana klo 10 aikana tiellä. Erään huwila-asukkaan palwelijatar Liisa Gruft tuli ostoksilta puodista, ottiwat miehet hänet tiellä kiinni, käänsiwät kädet selän taakse ja löiwät kiwellä otsaan. Kun Gruft aikoi huutaa apua niin työnsiwät huiwin hänen suuhunsa ettei hän woinut huutaa, sitten he ottiwat palwelijattaren mukana olleen öljyastian ja kaatoiwat siitä litran werran öljyä hänen päälleen, aikoen sytyttää waatteet tuleen, mutta onneksi eiwät löytäneet tulitikkuja. Kowasti ponnistaen onnistui palwelijattaren wihdoin paeta. Miehistä ei ole mitään tietoa mutta sanoo palwelijatar kyllä tuntewansa heidät jos tapaisi.

Tämän kuun 12 päiwää wasten aamupuolella yötä rewittiin saman huwilan puistosta kaksi sireenipensasta ja puolen tusinaa marjapensaita, särettiin saunasta ikkuna ja jätettiin ikkunalle törkeä uhkauskirja. Moiset kurjat konnat sietäisiwät joutua joutua lain kouriin. Miehet owat olleet hywästi puettuja.

— **Wiipurin läänin maanwiljelysseuran johtokunnan kokouksessa** perjantaina walmistettiin muutamain sonniyhdistysten sääntöehdotukset.

Uudenkirkon maamieskoulun johtajaksi walittiin agronomi Edwin Appe Lahden kansanopistosta ja saman koulun opettajaksi kahdeksasta hakijasta agronomi Weikko Leiwo.

Samalla päätettiin ensi kokouksessa ottaa harkittawaksi muutoksista koulun ohjesäännöissä, että paikallisjohtokunnalle myönnettäisiin wastedes suurempi walta koulun asioita koskewain kysymysten käsittelyssä.

Mitä koko karjojen kilpailupalkintojen jakoon tulee, päätettiin kilpailujen tarkastajain, hrojen Kekin ja Litzenin, ehdotuksesta palkita ainoastaan ayrshirerotuiset hra Max Newschellerin Suurmerijoelta, karja 100 markalla, hra Alb. Ramstenin Ykspäältä 50 markalla sekä antaa hra Erkki Pulliselle Antreasta, kehotuspalkkiona 50 mk. Samalla päätettiin wastedeskin jatkaa näitä kilpailuja siitoskarjan edistämiseksi.

Mitä n. s. „Sotamies"-nimisen apulannan käytäntöön ottamiseen tulee, niin on kokeiluja tehdessä hawaittu sen olewan ainoastaan puoleksi tuomaskuonan arwoinen, jolapaitsi se saadaan kaupasta kowina kokkareina, joita on waikea hienontaa. Kumminkin päätettiin anoa uusi näyte siitä koetta warten.

Suowiljelysyhdistys oli ilmoittanut, että suowiljelyskurssit tulewat tapahtumaan Riihimäellä tk. 27 ja 28 pnä, joihin kursseihin tällä kertaa ei päätetty ottaa osaa.

Kuwernöörin kirjelmään wäkirehujen wäärennyksien johdosta, että olisiko niitten kauppaaminen kiellettäwä ei katsottu woitawan wastata.

Päätettiin kylwösiemenyhdistyksen kehotuksesta seuran jaettawaksi tilata 100 kpl. Gösta Grotenfeltin kirjasta „Mitä on maamiehen otettawa huomioon ostaessaan keinotekoisia lannoitusaineita, walmistettuja rehuwaroja taki siementawaroita".

Karjakkokursseja warten ei tällä kertaa päätetty jakaa apurahoja, jotka tawallisesti owat olleet 75 mk.

Jäseniksi ayrshireyhdistyksen johtokuntaan walittiin agronomi E. Pullinen warsinaiseksi ja konsulentti Matti Kekki warajäseneksi.

Koriteollisuusapuraha, 250 mk., päätettiin kahdesta hakijasta myönnettäwäksi Määttäselle Ruokolahdelta, opintoja warten Porwoossa.

Kutoma- ja käsityökoulujen apurahoja ei päätetty jakaa ennenkuin komitean laajoihin teoksiin asiasta ollaan perehdytty.

Kalastuselinkeinon edistämistä warten läänissä päätettiin asettaa toimikunta, joka kalastusneuwojan kanssa harkitsisi asiaa. Toimikuntaan tuliwat merikalastusta warten Nuno Peussa Koiwistolta, sisäwesillä Anton Turunen Taipalsaarelta, Laatokalla Aleks. Hämäläinen Metsäpirtistä ja Wuoksella Antti Ruponen Antreasta.

Seuran wirkailijoille päätettiin myöntää kuukaudeksi kesälomaa.

Kaswitarhanneuwojan apulaiselle Martta Arojärwelle myönnettiin 8 kuukaudeksi wirkawapauta opintojen jatkoa warten kaswitarhawiljelyksessä erityisillä esdoilla.

Ilmoitettiin että maanwiljelyshallitus on myöntänyt 6,500 mk. lisättyä apurahaa anotun 8,000 mkn sijaan.

Pärssiselle ja Kukolle, Kuolemajärweltä, myönnettiin 300 mkn apuraha kalansawustuslaitoksen perustamista warten ehdoilla, että laitos tulee toimimaan osuuskuntana.

— **Huwilaiwa ajanut karille.** Kun mikkeliläinen höyryl. „Saimaa" 20 p. wei laulujuhlawieraita huwimatkalle Juustilaan, ajoi se takaisin tullessa kaupunkiin wäärälle puolelle Lawolan ja Reuharanran wälillä ja tarttui kiinni karille. Wuotoa ei laiwa kuitenkaan liene saanut. „Saiman" matkustajat toi höyrylaiwa „Juustila" kaupunkiin. Kanawan hinaajahöyry n:o 16 koetti eilen irroittaa „Saimaa" karilta, kuitenkaan onnistumatta. Sittemmin ryhtyi hinaajahöyry „Tapola" irroittamistyöhön.

„Saiman" omistaa mitreliläinen kauppias A. Westerholm.

— **Koiwiston ja Johanneksen hewosystäwäin seura** toimeenpani warsanäyttelyn tk. 9 pnä Johanneksen pappilan pihalla, jossa palkittiin seuraawasti:

1:nen sarja 1 wuotiset oriwarsat: 1 palkinto 15 mk. Wilho Penttilän perillisten ori „Jiro". 2 palk. 10 mk. Aug. Pukin ori „Onni". 3 palkinnon 8 mk. Abr. Hylkeen ori „Poika".

1 wuotiset tammawarsat: 1 palkinto 15 mk. Antton Loikkaan tamma „Piju". 2 palkinto 10 mk. Mikko Simolan tamma „Helka". 3 palk. 8 mk. Abr. Kaipiaisen tamma „Lahja".

2:nen sarja 2 wuotiset oriwarsat: 1 palkinto 15 mk. S. Kolin ori „Pekka", 2 palkinto 10 mk. rouwa E. Nobelin ori „Poke" ja 3 palkinto 8 mk. Aleks. Eskolan ori „Poju".

2 wuotiset tammawarsat: 1 palkinto 15 mk. W. Hämäläisen tamma „Ella". 2 palkinto 10 mk. Wilho Penttilän perillisten tamma „Lotta" ja 3 palkinto 8 mk. J. Peussan tamma „Leena"

3:mas sarja 3 wuotiset oriwarsat: 1 palkinto 15 mk. Werner Römpötin ori „Suku-Woima", 2 palkinto 10 mk. J. Rikkosen ori „Reipas", 3 palkinto 8 mk. W. Huitun ori „Weikko" ja 4 palkinto 5 mk. A. Kesäläisen ori „Poika".

3 wuotiset tammawarsat: 1 palkinto 15 mk Mikkel Hoikkalan tamma „Impi", 2 palkinto 10 mk. J. Hiiren tamma „Sirkka" 3 palkinto 8 mk. W. Huitun tamma „Pirkko" ja 4 palkinto 5 mk. W. Kochin tamma „Wilkas".

4:jäs sarja tammawarsat warsoineen: 1 palkinto 15 mk. rouwa E. Nobelin tamma „Maija", warsa „Liina", 2 palkinto 10 mk. M. Puusan tamma „Piiju", warsa „Impi", 3 palkinto 8 mk. W. Kochin tamma „Piiju", warsa „Poju".

Palkintotuomareina toimiwat ensimäisessä ja neljännessä sarjassa G. Heinola, J. Riikonen ja W. Jussila, toisessa sarjassa W. Römpötti, M. Rousku ja W. Huitu, kolmannessa sarjassa A. G. Winqwist, W. Tamminen ja U. Penttilä

Päiwän pakinoita.

Kun unkarilaiset eiwät tulleet.

Wiipurin suurille juhlille oli myöskin unkarilaisten lupa saapua. Ja tämä pani monen mielet erinäisesti wäräjämään.

Kun lewisi tieto, että Unkarista saapuu laulajia, syntyi sadoissa sydämissä selittämätön tunne; syntyi epäselwä toiwomus, että olisi tapahtuwa jotain ennen kuulumatonta; tuntui, ikäänkuin olisi ollut kootawa woimia joittenkin rajattomien mielenliikutusten kestämiseksi.

Ne, jotka tiesiwät, millä tawalla „Suomen laulu" otettiin Unkarissa wastaan, ne ajatteliwat, että jotain samankaltaista olisi täälläkin tapahtuwa. Tawallisissa oloissa — niin arweltiin — ei ehkä mitään suurempia tunnemyrskyjä syntyisi, mutta nyt, kun soitto oli sydämistä roudan sulattanut, laulu mielet nostanut, nyt woitiin olettaa jurojen suomalaistenkin kykenewän ottamaan wastaan sen tunteiden tulwan, jonka magyarit wiiniwirroiltaan toisiwat, jaksaisiwat käsittää sen rakkauden, joka hehkuu etelän lasten rinnoissa ja wastata siihen.

Kun suurille kansallisille juhlillemme oli tulewa kaikkien Suomen maakuntien kansaa ja wielä Inkeristä, Wirosta ja Unkaristakin, niin tuntui todellakin siltä, ikäänkuin näistä juhlista oli ollut syntymässä koko Suomen sukuun kansojen liittojuhla.

Sanalla sanoen: kun unkarilaiset oliwat luwanneet saapua, wäikkyi sadoissa mielissä aawistus ja epäselwä toiwomus joslakin ennenkuulumattomasta ystäwyyden ja rakkauden ilmauksesta.

Kun unkarilaiset eiwät tulleetkaan, tunsiwat monet itsensä surumielisiksi keskellä suurinta juhlariemua, kuten aina kauneista unelmista jokapäiwäiseen elämään siirtyttäessä.

Ehkä sentään oli parempi, että käwi kuten käwi! Kenties me emme olisikaan kyenneet ymmärtämään magyarweikkojen tulisia tunteita emmekä kyenneet niihin wastaamaan. Jos näin olisi käynyt, on parempi, että käwi, kuin nyt käwi.

Mutta ne, jotka owat unelmoineet magyarien tänne tulon kohtauksesta, ne jääwät toiwomaan, että he tulisiwat tänne jonakin muuna aikana. Samalla pääsee rinnasta se toiwomus, että suomalaiset siihen asti oppisiwat ymmärtämään unkarilaisten täällä käynnin merkityksen, ymmärtämään, kuinka suuri hyöty meille woi wastaisissa taisteluissamme olla monimiljoonaisen rikkaan ja mahtawan weljeskansamme rakkaudesta.

Waljetkoon pian se päiwä, jolloin suomalaisten ja unkarilaisten sydämet yhdessä sykkiwät yhtäsuuresta toistensa ymmärtämyksestä ja rakkaudesta!

T. K.

Tahdotko kahlehtia kesäisen kontusi?

Suwi on saapunut, wuodenaikojen juhlahetki on lähestynyt! Wihertäwinä aukenewat kedot ja kentät, joita parisen kuukautta takaperin talwen walkowaippa lämmitteli, wapaina, eloa uhkuwina wirrat ja wedet, jotka wielä hetki sitten jäätäwän kahleen kourissa uinailiwat. Kesäinen aurinko heittelee hywäilewiä, lämmittäwiä säteitään alas — koko talwen tuiman wallan on täytynyt niitten painosta ja woimasta murtua. Luonto hymyilee kesän suloista hymyä ja sen mukana luomakuntakin. Ilma raikuu leiwosten liwerryksistä, hyttysten suhinasta — laitumella määkii walkowuona, ammuu karjalauma. Kaikkialta uhkuu eloa!

Tyytywäisenä, toiworikkaana katselee maamies kesäistä kontuansa — kotoisia tanhuoitansa. Wiheriöitsewät oraat, hulmuawat wiljapellot ja lainehtiwat niityt nostattawat hänelle mieleen tulewaisuuden waloisia aikoja. Kirkkain katsein silmäilee hän siintäwää siniselkää kotoisella lahdella, josta Ahtolan auiis isäntä on monta särwintä pöydälle lahjottanut. Tuuheana häämöttää lammen takoo korkea hawumetsä — routa-aikojen aarre. Ylpeydellä heittää hän sinne silmäyksen. Sieltä soi hälle samalla wastaan tuttu säwel: karjakellon kilinä, raikas hewosen hirnunta. Säwel täyttää maamiehen sydämen ja melkein waistomaisesti kohoaa ylistys ylös korkeuksiin, hänen huuliltaan.

Tällaisena näemme elämän kauniina kesäpäiwänä, jolloin taiwaan sinilaki kirkkaana yllämme päilyy. Löytyy hetkiä kesänkin keskellä — harmaan, synkän pilwen uhkaamia — ja ne hetket poistawat yhtä pian waloisat, toiwehikkaat ajatukset ihmismielistä kuin auringonkin. Kun walo korkeudesta häipyy näkywistämme, kun sen lämpö siirtyy muille maille ja kun hurjat tuulenpuuskat kiitäwät pitkin maita ja mantereita, tuntuu sisässämme outoa — jotain kylmää, koleaa pelkoa. Ajatuksemme, mietteemme harhailewat ristiin rastiin ja epäilykset kaiken pysywäisyydestä alkawat meissä saada waltaa. Synkät aawistukset kuiskaawat maamiehenkin korwaan: „Jokohan tuho, turma mailleni majottuu? Jokohan idän uhkaawa myrsky kesäisen kontuni pirstoisi musertaa? Jokohan? Saattaakohan kesän aurinko muuttua yläilmoissa leijailewaksi jäisen kahleen — rautakahleen kaltaiseksi sitojaksi?"

Uhkaawina leijailewat yhtkin harmaat pilwenhattarat yhteisen kesäisen kodimme — Suomi äidimme — yläpuolella. Rajuina tahtowat ne kiirehtiä tulkuaan idän ääriltä — kiitää armaan isänmaamme sinitaiwaalle pimentämään kesän kirkkauden. Synkkänä katselee suomalainen — synkimpänä karjalainen. Mutta waikka turma uhmaileekin, niin ethän wielä, weli, sisko, epätoiwoon lankea. Sinulla on walta, sinulla on ohjat isänmaan. Käytä niitä! Käytä niitä nopeasti, heti! Wiikon parin kuluttua, kesän hempeimmillään kukoistaessa näytä, ettäolet wapaa, että olet itse oman onnesi seppo. Kahleet kauaksi kotosi kynnykseltä wierota — pois ne heitä. Warmana luottaen woit silloin tulewaisuuteen kirkkain katsein silmäillä, warmana, wapaana, kesäisen kotusi kynnyksellä katsella ilta-auringon laskua.

Abs.

Laulujuhlahumu.

On sitä ollut nyt taas pitkästä aikaa humua täällä Torkkelin kaupungissa. Jo juhlan aatto-iltana huomasi koko paljon tawallista wilkkaampaa liikettä kaduilla ja puistoissa. Yksi ajaa ajurilla, toinen wastaan; kaikkialla huomaa hyörinää ja kiirettä. Mutta yksi on merkki, joka silmään pistää: kaikkialta loistaa ilonilme, jola sydämen juhlatunnelmaa kuwastaa.

Eloa ja wilkkautta huomaa juhlakentälläkin. Näet kuinka eri toimikuntien jäsenet kilwan kiitäwät pitkin kenttää ja kentän ja kanslian wäliä. Ja tekemistä sitä onkin, ei auta kuhnailla.

Kuuma päiwänhelle kurkkua kuiwaa ja katsa rawintoa waatii. Mitäs muuta kuin käyskelet sieltäin rawintoloihin, joissa hywät emännät ja nuoret punaposkiset neitoset koettawat sinulle hetimmiten antaa, mitä rawinnoksesi tarwitset, jos heillä wain sitä suinkin on. Sillä suuri on janoisten ja nälkäisten joukko eikä tahdo hywinkään warustetut warastot mitenkään riittää. Juoksewat tarjoilupöydän ja kuuman keittiön wäliä, minkä jaloista lähtee. Wäsyneiltä he näyttäwät, mutta eipä ihmekkään, sillä päiwä on pitkä, lähes 20-tuntinen ja työ kowa.

Eipä ole muidenkaan osa parempi, ei niiden jotka wieraita käywät wastaanottamossa ja majoittawat heitä, ei niiden jotka „musiikkipuolesta" huolta pitäwät, ei niiden, jotka kansliassa „tisureeraawat", eikä niiden, jotka eikä niiden, jotka . . . . ties mitä kaikkea owat tehneetkään ja tekewät.

Mutta yleisö on juhlatuulella ja toimihenkilöt owat juhlatuulella. Kaikki riemuitsewat Suomen kesän suloudesta, laulusta, soitosta, woimistelusta ja urheilusta.

Ohjelman numero seuraa toistaan, konsertti on konsertin jälkeen, onpa niitä yht'aikaakin. Teatterinäytöksiä on sekä kentällä että teatterissa ja ooppera esitetään yleisön suureksi mielihywäksi wielä kerran tänä iltana kentällä. On siinä katsomista ja kuulemista. Suurenmoista, suurenmoista, ei auta muuta sanoa.

Ja arwatkaapas, minkä huomion minä olen tehnyt. Wirkanko? On se wähän aikaista wielä sentään. No olkoon kumminkin menneeksi.

Woitteko nimittäin uskoa laulun suurta terhowoimaa lemmelle. Kun nimittäin katsot neitoseen, joka wastaan saapuu solakan nuorukaisen kera, niin huomaatpa tämän heti. Ja minä ainakin uskon, että jellei aiwan heti, niin ainakin kotiwasen kuluttua on sangen moni lemmenpaula wiritetty.

Waali-aapinen.

Eri puolueiden menettely waltiollisessa wälikysymyksessä.

Tämä asia on tarkoin selwitetty jakamassamme julkaisussa „Waltiopäiwien hajottaminen ja sen syyt" ja „Eduskunnan hajottaminen" sekä senaattori Ståhlbergin esitelmässä „Waltiollisen aseman johdosta" Tässä sentähden wain muutamista kohdista.

1.

Perustuslaillisten menettely.

Wälikysymys-asia pantiin wireille perustuslaillisten taholta. Heidän mielestään oli uusi eduskunta welwollinen tekemään jotakin niiden wääriin syytöksiin perustuwien waatimusten torjumiseksi, jotka Wenäjän taholta käwiwät yhä uhkaawammiksi. He sentähden ryhtyiwät siinä muodossa, mikä siinä asiassa oli sopiwin, nim. wälikysymyksen, hommaamaan eduskunnan lausuntoa, mikä toiselta puolen osottaisi, ettei uusikaan eduskunta tee itseään syylliseksi niihin wirheisiin, joista meidän kansaamme on waltiollisessa suhteessamme Wenäjään wenäläiseltä taholta syytetty, mutta samalla toiselta puolen selwästi toisi ilmi, että Suomi pitää kiinni waltiosäännöstään ja erittäin myös siitä että muutokset Suomen perustuslakeihin on tapahtuwa niiden itsensä säätämässä järjestyksessä. Kun koko lausunnon tarkoitus sus oli tähdättynä ulospäin, oli tärkeätä, että se saataisiin arwokas ja yksimielinen, sillä muuten sen merkitys tulisi päinwastaiseksi kuin oli tarkoitettu: sen sijaan, että se osoittaisi Suomen eduskunnan muista erimielisyyksistään huolimatta olewan suuressa kysymyksessämme yksimielisen, todistaisi se sen olewan siinäkin aiwan eripuraisen.

Perustuslailliset uskalsiwat toiwoa, että kun oli kysymyksessä waltiollisen asemamme turwaaminen ulospäin, toki woitaisiin sillä kertaa jättää keskinäiset riidat. He tekiwätkin woitawansa yksimielisyyden aikaansaamiseksi esittäen lausuntoon wain sellaista, missä kaikkien Suomen kansalaisten nyt kuitenkin pitäisi olla yksimielisiä ja minkä kaikki puolueetkin wakuuttawat hywäksywänsä. Sentähden he odottiwat päiwäjärjestykseenkin siirtymisessä lausuttawaksi kotimaiselle hallitukselle wain, että sen tulee, pysyen kiinni maan laeissa, tehdä woitawansa niiden waarojen torjumiseksi, jotka saattawat uhata Suomen perustuslakien turwaamaa oikeutta, johon kaikkien olisi luullut woiwan yhtyä.

Mutta toiset puolueet eiwät menetelleet niin, waan muuttiwat ulospäin tähtääwän wälikysymyksen keskinäiseksi riitakysymykseksi.

2.

Suomettarelaisten menettely.

Suomettarelaiset owat syypäitä siihen, ettei eduskunta woinut esiintyä yksimielisenä oikeuksiamme puolustamassa, wälikysymyksen kahdessa waiheessa.

Kun sosialidemokraatitkin, jotka muuten eiwät tahdo olla missään yhteistyössä „porwarien" kanssa, katsoiwat tämän kysymyksen niin tärkeäksi, että päättiwät yhtyä yhteiseen wälikysymykseen, jos kaikki puolueet siihen yhtywät, niin suomettarelaiset weliwät heti alussa eri köyttä, wiittaillen kuitenkin yhteisen lausunnon tärkeyteen.

Perustuslakiwaliokunnassa ryhtyiwät suomettarelaiset ensiksi laatimaan wastalausettaan, jotawastoin sosialidemokraatit sen tekiwät wasta sitten, kun suomettarelaiset oliwat heitä kaikin tawoin siihen kiihottaneet kutsumalla uudeksi hallituspuolueeksi.

Suomettarelaisten wastalauseen sisältö.

Mitä suomettarelaisten wastalause sitten sisälsi, koska he katsoiwat sen tekemisen niin tärkeäksi, että senlähden oli uhrattawa eduskunnan yksimielisen esiintyminen ulospäin?

Sen ponsien siinä osassa, mikä suurimmin eroaa perustuslaillisten ponsista, lausutaan,

että Suomen kansa odottaa maan hallituksen tekewän kaiken woitawansa saadakseen keisarikunnan ja Suomen wäliset riidanalaiset kysymykset perustuslainmukaisessa järjestyksessä molempien maiden tarpeita wastaawalla tawalla pysywäisesti järjestetyksi, ja

että Senaatin toiminta wastamainitun tärkeän tehtäwän suorittamisessa ei ole ollut tyydyttäwä.

Tätä kotimaiselle hallitukselle ehdotettua epäluottamuslausetta perustellaan wastalauseen perusteluissa syyttämällä senaattia — mainitaksemme ensin pienemmät osiat — ensinnätin siitä, ettei se ollut toiminut tarpeeksi woimakkaasti

Wenäjän pakolaisia wastaan,

siis aiwan päinwastaisesta kuin sosialidemokraatit, jotka antoiwat hallitukselle epäluottamuslauseen sen johdosta, että se oli näitä pakolaisia kohdellut liian ankarasti. Tämä suomettarelaisten moite on hywin merkillinen, kuin muistaa, että suomettarelaiset aikaisemmin ankarasti oliwat moittineet hallitusta polisiwoiman lisäämisestä ja erityisesti wenäläisten wallankumouksellisten, esim. Wiaporin kapinallisten ahdistamisen leimasiwat ajometsästykseksi. Kun hallitus on tässä muuten tehnyt kaikki, mihin se lain mukaan on welwollinen ja oikeutettu heti kun sitä Wenäjän puolelta on waadittu, ei suomettarelaisten käyttämää sanaa „ajoissa" woi muuten käsittää kuin että senaatin olisi pitänyt mennä etukäteen tarjoamaan palwelustaan Wenäjän hallitukselle. Sitä nyt ei kai sentään waadine Suomen kansa hallitukseltaan, sillä hywin se tuntee, kuinka monta noista Wenäjän pakolaisista uhkaawat pelkkien mielipiteittensä tähden suuret kärsimykset ja kuolemantuomiokin.

Toinen syytös on hallituksen suhde

(Jatk.)

Pikku uutisia.

— **Ei ole suuret waatimukset.** Mitä maalaisliittolaiset waatiwat edustajiltaan käy selwille m. m. siitä, että kun Heinjoen pitäjän maalaisliiton paikallisehdokas tuntien kykenemättömyytensä edustajaksi esteli ehdokkuudesta, sanoiwat maalaisliittolaiset: „Sinäkö et kykenisi eduskuntaan? Ei sinne niin paljon tietoa tarwita; tunnethan sitä auran". Kun ehdokas myönsi auran tuntewansa ei muuta kun asetettiin mies ehdokkaaksi ja ehdokkaana on kuten muutkin.

— **Uuden paperossilajin** nimeltä „Opera", on F. Sergejeffin tupakkatehdas Wiipurissa laulujuhlan kunniaksi eilen päästänyt kauppaan. Tupakka tässä paperossilajissa on hienonnäköistä ja maultaan wienonlaista. Näistä paperosseista sanotaan, että ne owat walmistetut oikeasta turkkilaisesta Dybek-tupakasta, ja kestäwät kilpailun muiden parempien lajien kanssa, niiden halpaan hintaan katsomatta. Askin kansi on soma; siinä nähdään wasemmalla Wäinämöisen ja oikealla Aino-neidon kuwat ja niitten wälissä keskiosa Wiipurin kaupungista.

— **Jälleen kurja ja siwistymätön Karjala!** Warsin hywin muistamme wielä sen millä mielistelewällä tawalla Suometar joku wuosi takaperin selitteli ja aprikoi syitä nuorsuomalaisuuden tukewaan asemaan täällä Karjalassa päin. Etenkin hawaitsi se, että nämä maat owat oikeita nälkäperukoita ja todellisia kurjalan kynnysportaita, joissa kansa, tietysti tuiki nälkiintynyt ja kurja, ei tiedä mitä se surkeudessaan tekee ja niinpä kannattaa perustuslaillisuutta. Ajattelen, että tuo arwon mamma U. S. kuwitteli mielessään esim. pulleanaamaista Hämeen rusthollaria, joka susiturkissa ja wormusaappaissa astui silloin waaliuurnalle sekä teki siweellisen teon, s. o. weti wiiwan suomettarelaisten listaan ja toiselta puolen taas elämän kosinaisessa touhussa laihtunutta (U. S:n mielikuwituksen mukaan) ja nälkiintynyttä talonpoikaa Karjalasta, joka hänkin astua retosti waaliuurnalle, mutta parkkiturkissa ja wyötä tiukotellen, sekä wetäsi wiiwan, mutta ollen kurjuuden tilassa, antoi palttua siwistykselle (ja „suomalaisuudelle") ja piirsi piirron perustuslailliseen listaan. Näin, tähän tapaan ajatteli U. S. ensin olewan hawainnollisesti puoluejaotuksen Karjalassa selitettäwissä. Mutta sittemmin, aiwan heti sen jälkeen, se hiukan muutti selitystään ja antoi lisäselwityksen. Sanoiko se silloin ettei ensi kerralla niin pahoin puhunut kuin ajatteli wai ettei niin pahoin ajatellut kuin puhui, en warmaan muista. Eikä ole tarwiskaan. Alkuperäinen arwostelu oli jo kyllin selwää kieltä ja se riittää kuwaamaan, mitä U. S. meistä karjalaisista ajattelee.

No niin. Ollen paikoittain kowin muodinmukainen (s. o. mukana pysyjä) tuo mamma-wanhus ei se ole tässä wälillä juuri joutanut tuollaisiin meitä koskewiin tuumiskeluihin ja niin olemme saaneet kurjuudessamme elää ilman että sitä suuremmin on maailmalle huudettu julki. Mutta nyt on jälleen ajasta muistutettu, ei kuitenkaan sitä ole tehnyt itse U. S., waan eräs sen ansiokkaimpia lellipoikia, eräs miltei tunnettu lakiemme „pelastaja" bobrikoffilaisajastajoilta. Hän, tuo ansionmies, kuuluu kertoman mukaan laskeutuneen alas ja liikehtineen oikein suur'akutaattorina kaduilla ja kujilla, kokouksissa ja yksityiswisiiteillä sekä saarnanneen kaikille terweeksi tekewää suomettarelaisuutta, luopumusta „korpin kirjoista" (?) ja teroittaneen jokaiselle mieliin, että kyllä te käännytte „kunhan Karjala siwistyy esim. Hämeen tasalle", „täällä Karjalassa on niin huono siwistys ja toimeentulo" (ei moni saa 10,000 mk. eläkettä) j. n. e. Samaan tapaan on eräs toinenkin suomettarelaiswaalipappi muutamalla kolkanteella kuulijoitaan sadatellut. Ja niin olemme siis jälleen heikäläisten mielestä kurjia, siwistymättömiä ja nälkiintyneitä me karjalaiset. Mutta mitä he sitten tänne tuppailewat? Eiköhän olisi parasta, että paadattaisimme wielä enemmän sydämemme tässä nuorsuomalaisessa „pimeydessä" ja antaisimme palttua koko suomettarelaisuudelle. Menköön arwoisa siwistynyt ja hywinwoipa puolue suurine siwistyksineen ja sosiaalisine torpparilakineen kokonaan sinne Hämeen maan rusthollarien walistuneeseen maahan. Siellä on heidän hywä ollakseen eikä täällä meidän kurjilla kankahillamme. — Karj. San.

Luonnon luotteita.

Juhlaruno.

Wiipurin laulu- ja soittojuhlaan kesäk. 19—21. 1908.

Kirj. Eino Leino.

1. Maan wirsi.

Kehto ja hauta, harmaja walta
muhkean mullan,
sateen ja paahtawan päiwyen kullan,
nousewa norosta turpehen alta,
antaja elon,
kantaja ikuisen kuoleman pelon

Maa! olet mahtawa sykkiwän suonen, kukkiwan kedon,
wieriwän willan ja juoksewan pedon,
peri-isä pellon ja taitawa tuonen,
jumaluus jywän,
kaitsija kaswun huonon ja hywän.

Maa! sulle kiitosta kantele soikoon,
suwilaulu Suomen,
tuoksussa juhannuskoiwun ja tuomen,
rikkaana riemuita wirtemme soikoon, elonhuolet woittaa,
kauneuden korkean sydänkieltä soittaa.

*

„Maa iki-heiliwä, Maa hius-
häilywä, kesäpäiwän päilywä,
tuulessa kultaisten laihojen lainehet,
emo iki-lempeä, emo syli-hempeä,
luo meihin lämpöä,
suo meissä yhtyä ajan alku-ainehet!

Maa elon-kaitsija, Maa manan-
loitsija, hengen haltioitsija,
tule meille turwaksi työssä ja
taistossa!
Kun korpi kohisee, syystuuli tohisee,
yön siipi suhisee,
wieri kesäwirtenä weressä ja
waistossa!

Maa iki-nuortuwa, Maa suwi-
suortuwa, tuhat-rinta tuortuwa
ole meille armias riemumme
retkellä!
Emo ilta-ripsinen, emo aamu-
hapsinen, aurinko-lapsinen,
katso meihin kauniisti kuoleman
hetkellä!"

*

Yhtywät wirtehen laaksot ja korwet,
niitut ja pellot,
laitumet ja karjojen kellot,
raikuwat taiwahanrantojen torwet
walkeuden juhlaa,
Maa pyhä, laupias lahjoja tuhlaa.

2. Meren wirsi.

Minne riennät,
wieriwä wirta?
Kunne kohiset,
pauhaawa koski?
Mereen! Mereen!
Meill' on kiire!
Tehnet teljen,
järjemme sen.

Tiedätkö tiesi,
kansan aalto?
Aika myrskyinen,
minne menet?
Wapaus, wapaus
meitä wiittoo!
Kansojen meri
on ihmisyys.

Mikä on määräsi
heleä henki?
Kunne kuolewan
suunta suora?
Tahdon sulaa
suurempaani,
ijäisyyteen
ikäwä on.

Yksi elää hetken,
toinen wuosisadan,
kolmannesta kerrotahan
kewät-öinen taru.
Eri teitä tultiin,
eri teitä mennään,
yhteinen on yksi muisto
ajan alkumeren.

Aalto aaltoa seuraa,
meren laulu on lakkaamaton
kuin on kaikkeuden luomismahti,
kuin on kuolon ja elämän kulku.

Moni nähnyt on nuorta unta,
silloin miehuus saapui,
kowan lauloi luonnon laulun,
sanoi korwaan ankarat sanat,
lyhensi päiwät,
pimensi illat,
heitti tielle pitkät warjot,
painoi päähän seppeleen
mennä maata aikaiseen.

Sammuu henki, saatuansa täytetyksi
palawimman toiwonsa.

*

Mutta en tahtoisi itseäni antaa,
tahtoisin kuoleman-kauhutkin kantaa,
mullaksi maatua,
pahaksi paatua,
kesken kiireintä työtäni kaatua
jos minä tietäisin,
että mun sieluni säilyy,
waikka kuljenkin kuoleman rantaa,
silloin ma sietäisin
sinne joutaa,
missä kaislikot himmeät häilyy,
sanoisin sanan,
tyttö Manan
saisi sankarin noutaa
elontuskan tuolle puolen,
taakse taakan, arkihuolen;
enkä ma menisi surren,
näkisin jälkehen purren
jääwän kirkkahan, haihtuwan hopeawanan,
katsoisin tuota,
liukuisin witkaan wieriwää wuota.

Turha aatos! Turha unelma!
Ei ole purtta, ei wirtaa,
on waan meri;
ääretön, saareton, sanomaton pyhyys.

Hywä siell' on sielun olla,
kangastella kaikkeutta,
myrskytä myrskyn kanssa,
kukkea tohussa tuulen,
heittyä helmenä pilwiin saakka,
syöksyä syöweriin.

3. Ilman wirsi.

Tääll' on templi korkea,
se waikk' on wailla siltaa,
päiwä wain sen walaisee
ja kuudan pitkin iltaa.

Taiwaankansi katto on,
sen seinä ilmanpieli,
myrsky siinä messuaa
ja saarnaa satakieli.

Kirkonkupuun kirjaeltu
kaikk' on tähdet taiwaan,
kiertämähän, kaartamahan,
kuolewaisen waiwaan.

Alttariksi ajetettu
wain on pilwen parras,
siitä puhuu ukkonen
haastaa liekki harras.

Suopi Herran ehtoollista
salamoiwa Henki,
wihkii häihin, hautahan
ja walaa kastehenki.

Painaa maahan martahat
ja luopi päälle lunta;
siell' on paimen yksi waan
ja yksi seurakunta.

Kuulun siellä kunnia
myös maailmoiden mahdin,
waikk' ei sana sattua
woi aina mukaan tahdin.

Eikä opinkappaleita
siellä kukaan muista,
mutta sama soipi wirsi
myrjaadeista suista.

Surma siell' on sunnuntai
ja syntyminen joulu,
elämän on koulu kowa
eikä rippikoulu.

Siellä erinskolaista
waltio ei wainoo,
luonnon laajan lakikirja
eswalta ainoo.

Hyrskyy uskon uuden hymni,
kerran kansa herää,
tekee hengen ristiretken
ilman miekanterää.

4. Tulen wirsi.

Sokko on sallimus,
silmitön kohtalon waskinen walta.
Mies woi sen muuttaa,
jos tulen ryöstää hän woi taiwahalta.
Rautakin raukeni,
sallimus ahjossa sankarin suli,
kun tarmo takoi,
leimusi korkea, kirkas tahdon tuli.

Ken kipunaisen
rintaansa saanut on tuon tulen tuiman,
saa ei hän rauhaa,
rientää hän wiemänä wihurtuulen huiman,
pyhä pyörremyrsky
hänt' yhä eespäin yöt päiwät ajaa,
aarnihongan alle
joskus hän pysähtyy tekemähän pajaa.

Sydän hällä sytee
kummellen kesä-yötä ääretöntä yksin,
pois powi palaa
istuen naisen nuoren kera ystäwyksin.
Saattaa hän wiipyä
wierellä kultaisten riemujen maljan;
keskeltä heiluwien hetkien waljan,
silmä kauas katsoo

Taikka hän tarpoo
syys-yötä synkkää, maantietä mieron,
tuntee hän kodin,
muut missä tuntewat kylän kolkon, kieron.
Tuska häll' on ainainen,
mutta myös ainaisen teon tulihurma.
Kuolo häll' on kumppani,
ystäwät elon lyhyen ajatus ja — jurma.

Painawat palkeita
pyrkimys sekä usko ihmiskuntaan uuteen.
Kohottawat kouraa
kuolewaisen kaukomielet kuolemattomuuteen.
Jos käsi uupuu,
uuwu ei unelmien kirjokipinä-lento
usein on maailman
syttänyt hehkuwan hengen säen hento.

Tuli! sua kiitämme
kaikesta, mikä meidät ihmisiksi nostaa,
tiedosta, taidosta,
tarmosta, joka iskut kohtalon kostaa.
Tuli, meissä pala!
Ihmisten mantereksi maailma muowaa!
Jumaluus julma,
ole meissä lempeä, laula wirttä luowaa!

Epilogi.

Sähkön säwel.

Tuntematonna ma maailmat ohjaan,
korkeudet, sywyydet sydämien pohjaan,
taiwaasta taiwaasen, tähdestä tähteen;
maasj' olen, ilmassa, aallossa lähteen.

Ei ole paikkaa mulla, ei aikaa,
nimeäni kaikkeuden kanteleet kaikaa;
muut owat monet, Minä olen yksi,
mua eiwät muut saa määritellyksi.

Laki olen laulawa halki elon laineen,
Henki olen hehkuwa kautta kaiken aineen,
Äly olen ääretön, järki olen jylhä,
woima olen ehdoton, pyhä, yksi, ylhä.

Turha mun tutkia maisin mainesanoin,
tieni ma wallitsen säkenöiwin wanoin,
Hyön: siellä tähtitarhat syttyy ja sammuu,
Käyn: siellä aamun-karjat kultasarwet ammuu.

Saatan ma heilua päällä kesäheinän,
painua läpi wuoren paatisen seinän,
räiskyä silmästä rakastawan naisen,
singota unelmista urhon kuolewaisen.

Otan usein yömajan ihmisten tuntoon,
useammin päiwämajan päähän jo kuntoon,
satun sini-salamana, tartun takoraiwoon,
juhlat jumal-aatehen isken ihmisaiwoon.

Kauneus on kaapuni eläwitten eessä,
kirjokaari merkkini pilwissä, weessä.
Tuon jos tunnet, suurtuu sun sydämesi silloin,
itket elon ihanuutta Suomen suwi-illoin.

O.Y. Seth Sohlberg A.B.
Wiipuri.

Itä-Suomen Rakennus-aineiden kauppa
Wiipurissa
omistaja E. V. SELLGREN,
MYY SUMMISSA JA VÄHITTÄIN:
Asfalttihuopaa, Asfalttilakkaa, Kattopeltiä, Rakennusteoksia ja valutavaroita, Sementtiä, Kalkkia, Kipsiä, Tulenkestäviä tiilejä, Kaakeleita, Rautapalkkia, Ratakiskoja, Riviä, Puu-illoja, Nauloja, Rautaa, Terästä, Työkaluja, Talouskaluja, Urheiluseineitä, Rautaputkia, Pumppuja, Sementti- ja savitorvia, Maaliaineita, Tapettia, Linoleumia, Hiottua-, värillistä- ja tavallista, Ikkunalasia, Pinkopahvia ja paperia, Öljyjä, Lakkoja, Kemikaalioita, Turvesammalia, Laivanvarustustarpeita. Kalastustarpeita Ruutia ja Dynamiittia. 232

Venäjältä.

Suuri aselöytö Pietarissa.

Torstaita wasten yöllä pidettiin polisiutkinto Maneesikadun yhdeksässä, missä asui asesepä Stolnoff-Judin. Kun polisit saapuiwat paikalle, oli Judin juuri aikomuksessa matkustaa, kun hänet wangittiin jonka jälkeen alkoi kotitarkastus. Aluksi ei saatu enempää kuin 7 metsästyskiwäriä ja muutamia rewolweria ja polisit oliwat jo aikomuksessa lähteä pois, kun he yhtäkkiä alkoiwat uuden ja tarkemman tarkastuksen, tällä kertaa työhuoneen alla olewassa wakellarissa. Täältä saatiin koko suuri määrä sotilasmallin mukaan tehtyjä kiwäärejä.

Sitä paitsi saiwat polisit noin 16,000 ruplaa rahaa.

Judin wietiin ensin suojelusosastoon ja sieltä samana yönä wankilaan.

Judin lienee waraksas mies, sillä hänellä kuuluu olewan lähellä Moskowaa 80,000 ruplan arwoinen maatila.

Maaseudulta.

Sakkola.

Harwinainen juhlatilaisuus oli sakkolaisilla t. k. 15 päiwän iltana. Tänne oli silloin saapunut waltiopäiwien puhemies senaattori P. Swinhufwud pitämään esitelmää nykyisestä asemasta maassamme, ja tekikin hän sen tawalla, joka ansaitsee mitä suurinta kiitosta ja tunnustusta ja pysyy kiitollisessa muistossa jokaisella läsnä olleella aina elämän iltaan asti. Wakuuttawampaa ja mukaansa tempaawampaa esitelmää lienee moni harwoin kuullut ja senpä wuoksi kuuluikin kauttaaltaan „hywä" huutoja puheen loputtua.

Arwokasta ja hillittyä oli myöskin rowasti Arokallion esiintyminen. Teräwiä ja mieleen painuwia ne huomautukset, joita hän teki. Senpä wuoksi olikin kuin uskoiteniyhtys se „eläköön"-huuto joka wiraillemme, pastori Wikmannin kehotuksesta kohotettiin.

Esitelmä aloitettiin „Karjalaisten laululla" ja lopetettiin „Maamme" lauluilla.

Ulkomailta.

— **Kauhea merionnettomuus. 350 ihmistä menettänyt henkensä.** Tokiosta sähkötetään, että Tagashiman rannikolla tk. 16 p:nä hirmumyrskyn wallitessa wiisikymmentä kalastajawenettä on kärsinyt haaksirikon, jossa tilaisuudessa 350 kalastajaa menetti henkensä.

— **Waalit Preussissä.** Täytewaalien topahduttua on waalitulos Preussin maapäiwille seuraawa:

152 maltillista, 59 wapaamaltillista, 64 kansalliswapaamielistä, 28 wapaamielisen kansanpuolueen jäsentä, 8 wapaamielisen liiton jäsentä, 105 keskuspuolueelaista, 15 puolalaista, 6 sosialidemokraattilaista, 2 tanskalaista ja 3 puolueetonta eli kaikkiaan 442 edusmiestä.

— **Eronnut ministeri.** Wiime perjantaina erosi Yhdyswaltain sotaministeri Taft toimestaan.

Tasawaltainen kansalliskokous Chicagossa on samana päiwänä asettanut Taftin presidenttiehdokkaaksi.

— **Wenäjän laiwasto Turkin wesillä.** Wenäjän lähetystö on Turkin hallitukselle ilmoittanut, että Sewastopolin eskaaderi ennen tk. 23 päiwää tulee käymään Herakleessa. Turkkilaiset walmistelewat eskaaderille suuremmoisia juhlallisuuksia. Herakleasta lähtee eskaaderi Burgosiin ja Warnaan.

Turkin laiwaston wierailu Arkipelagissa on sitäwatoin peräytetty ja walmistukset sitä warten lakkautetut.

Huutokauppoja.

Vapaaehtoisella huutokaupalla, joka pidetään Korpilahden kylässä, Holmon talossa maanantaina t. k. 22 p:nä alkaen k:lo 9 e. p. p., myydään 2 hyvää hevosta, 6 lehmää, lampaita, sikoja, pelto- ja ajokaluja, y. m. tavaraa.

Matti Tonterin
8034 alaikäisten lasten holhooja.

Ilmotuksia.

6 markkaa 75 penniä
lähettämällä on nyt tilaisuus saada tärkkakäyntinen **kello**. Kulta dublée pleiti **ketjut** uusinta lajia kivikoristeilla. Sievä **rintaneula** sekä hopeapleitinen **muistosormus**. Hinnastoja seuraa mukana. Aina halvimmat hinnat. Tilaukset osoitteella:
KELLOKAUPPA OTAVA, Hämeenlinna.
(H.1980) 7923

Villoja
sekä sukkalumppuja on edullisin valmistaa langoiksi, saaleiksi, filtiksi y. m.
Orimattilan Villatehtaalla.
Välittäjiä: Karjalan Vaatetavarain k. Viipuri, J. Segerman Säkkijärvi, Velj. Nurmela Simola, V. Kuusela Luumäki ja Taavetti, J. Pösö Hiitola, A. Pitkänen Jaakkima, J. F. Vesterberg Elisenvaara, Aug. Kontunen Sortavala, H. Heinonen Parikkala, Virolahden Os.k. Virolahti. A. Vesterholm Lappeenranta, Tobias Kyyhkynen Jääski.
Parhain valmistus!
67 **Halvimmat hinnat.**

Kesäaikataulu.

Länteen:

Junat lähtewät:

1,25 yöllä pikajuna Helsinkiin (saapuu H:iin 9,10 ap.).
7,50 ap. matkustajajuna Helsinkiin ja Lappeenrantaan (saapuu H:iin 6,39 illalla, Kouwolaan 11,47 ja lähtee K:sta 12,36 päiwällä, L:aan 10,10 ap.).
9,25 ap. paikallisjuna Howinmaalle.
11,30 ap. paikallisjuna Howinmaalle.
1,09 päiwällä postijuna Helsinkiin (saapuu H:iin 10,10 illalla.).
1,15 päiwällä paikallisjuna Howinmaalle.
4,08 ip. matkustajajuna Kouwolaan (saapuu Kouwolaan 7,34 ip.).
4,15 ip. paikallisjuna Howinmaalle.
7,40 illalla matkustajajuna Simolaan ja L:rantaan (saapuu S:aan 8,57 ja L:aan 9,35 illalla.).
8,50 illalla paikallisjuna Nurmeen (saapuu N:een 9,28).
10,39 illalla matkustajajuna Helsinkiin (saapuu H:iin 7,51 ap.).
11,20 illalla postijuna Helsinkiin ja Lappeenrantaan (saapuu H:iin 8,27 ap.)

Junat saapuwat:

4,21 aamulla matkustajajuna Helsingistä ja Lappeenrannasta (lähtee H:stä 7,35 ip.)
5,26 aamulla postijuna Helsingistä (lähtee H:stä 8,45 illalla).
6,13 aamulla pikajuna Helsingistä (lähtee H:stä 10,50 illalla).
7,27 ap. matkustajajuna Simolasta ja Lappeenrannasta (lähtee S:sta 6,17 ja L:sta 5,40 aamulla.).
10,22 ap. matkustajajuna Kouwolasta ja Lappeenrannasta (lähtee K:sta 7,15 ja L:sta 8,20 ap.).
10,40 ap. paikallisjuna Howinmaalta.
12,40 päiwällä paikallisj. Howinmaalta.
2,20 päiwällä paikallisj. Howinmaalta.
5,55 ip. paikallisjuna Howinmaalta.
6,12 illalla postijuna Helsingistä ja Lappeenrannasta (lähtee H:stä 9,35 ap.).
10,15 illalla paikallisjuna Nurmesta (lähtee N:stä 9,35 i.).
12,23 yöllä matkustajajuna Helsingistä (lähtee H:stä 3,35 ip.).

Itään:

Junat lähtewät:

4,40 aamulla matkustajajuna Pietariin (saapuu P:iin 8,40 ap.).
5,43 aamulla postijuna Pietariin (saapuu P:iin 9,48 ap.).
6,28 aamulla pikajuna Pietariin (saapuu P:iin 10 ap.).
7,40 ap. matkustajajuna Pietariin (saapuu P:iin 11,30 ap.).
10,45 ap. matkustajajuna Pietariin (saapuu P:iin 3 ip.).
2,25 päiwällä matkustajajuna Pietariin (saapuu P:iin 6,59 ip.).
4,35 ip. paikallisjuna Walkeasaareen (saapuu W:een 8,01 illalla).
6,27 illalla matkustajajuna Pietariin (pysähtyy wain Uudellakirkolla, Kuokkalassa ja Walkeasaaressa; (saapuu Pietariin 10,18 illalla).
7,00 illalla postijuna Pietariin (saapuu P:iin 11,11 illalla).
8,23 illalla matkustajajuna Pietariin (saapuu P:iin 1 yöllä).
10,00 illalla matkustajajuna Pietariin (saapuu P:iin 2,20 yöllä).
11,25 illalla matkustajajuna Perkjärwelle (saapuu P:lle 12,37 yöllä.)

Junat saapuwat:

1,18 yöllä pikajuna Pietarista (lähtee P:stä 10,30 illalla).
7,33 ap. matkustajajuna Perkjärweltä (lähtee P:ltä 6,35 a).
9,15 ap. paikallisjuna Walkeasaaresta (lähtee W:stä 6,50 aamulla).
11,21 ap. matkustajajuna Pietarista (lähtee P:stä 8 ap.)
12,51 päiwällä postijuna Pietarista (lähtee P:stä 9,55 ap).
3,50 ip. matkustajajuna Pietarista (lähtee P:sta 12,30 päiwällä).
7,40 illalla matkustajajuna Pietarista (lähtee P:stä 4,30 ip).
8,44 illalla matkustajajuna Pietarista (lähtee P:stä 5,25 ip.).
10,19 illalla matkustajajuna Pietarista (lähtee P:sta 7 ip.)
11,04 illalla postijuna Pietarista (lähtee P:sta 7,50 illalla).
12,50 yöllä matkustajajuna Pietarista (lähtee P:stä 9,30 illalla).

Karjalaan:

Junat lähtewät:

7,15 ap. postijuna Joensuuhun ja Sawonlinnaan (saapuu Antreaan 8,32, Elisenwaaraan 11,10 ap., Sawonlinnaan 3,23, Sortawalaan 1,20, Joensuuhun 5,34 ip.).
7,50 ap. matkustajajuna Antreaan ja Wuoksenniskalle (saapuu Antreaan 8,57, Imatralle 10,24 ja Wuoksenniskalle 10,50 ap.).
1,30 päiwällä matkustajajuna Sortawalaan, Sawonlinnaan ja Wuoksenniskalle (saapuu Antreaan 2,45, Imatralle 3,51, Wuoksenniskalle 4,10, Elisenwaaraan 5,13 ip., Sawonlinnaan 10,10 ja Sortawalaan 7,29 illalla).
4,20 ip. matkustajajuna Wuoksenniskalle (saapuu Antreaan 5,27, Imatralle 6,26 ja W:niskalle 6,43 ip.).
5,25 ip. sekajuna Hiitolaan (saapuu Antreaan 7,10 ja H:aan 9,37 il.).
7,55 illalla matkustajajuna Wuoksenniskalle (saapuu Antreaan 9,04, Imatralle 10,01 ja Wuoksenniskalle 10,20 illalla).
8,55 illalla sekajuna Antreaan (saapuu A:aan 10,35 illalla)

Junat saapuwat:

7,36 ap. sekajuna Antreasta (lähtee A:sta 6,00 aamulla.)
9,20 ap. sekajuna Hiitolasta (lähtee Hiitolasta 5,00 ja Antreasta 7,50 aamulla).
10,04 ap. matkustajajuna Wuoksenniskalta (lähtee Wuoksenniskalta 7,40, Imatralta 7,57 ja Antreasta 8,59 ap.)
4,00 ip. matkustajajuna Sortawalasta ja Sawonlinnasta (lähtee Sortawalasta 10,25 ap., Sawonlinnasta 6,45 a., Elisenwaarasta 12,30 ja Antreasta 2,52 päiw.).
6,07 ip. matkustajajuna Wuoksenniskalta (lähtee W:lta 3,30, Imatralta 3,51 ja Antreasta 4,58 ip).
8,17 illalla postijuna Joensuusta ja Sawonlinnasta (lähtee Joensuusta 11,40 ap., Sortawalasta 3,48 ip., Sawonlinnasta 2,10 ip., Elisenwaarasta 5,50 ip. ja Antreasta 8,12 illalla).
9,48 illalla matkustajajuna Wuoksenniskalta (lähtee W:lta 7,10, Imatralta 7,31 ja Antreasta 8,33 ill.)

Wiipurissa, Karjalan Kirjap.-Osakeyhtiön Kirjapainossa.